

Jó Pajtás

2018. XI. 29.

72. évf., 34. szám

Négy- vagy kétlábú, szőrös vagy tollas barátaink

A Sóskopó, a természet vajdasági csodája

Tizennégy éve sugároz a szabadkai Majsai úti Általános Iskola sulirádiója

Készüljünk együtt a vasárnap kezdődő adventre!

Tematikus szám: Vissza a természetbe

Vissza a természetbe!

A fák beszélgetnek, számolnak, barátkoznak? Ki gondolná?! Túlzsába esett volna 2016 elején *Peter Wohlleben* német erdész, amikor megírta **A fák titkos élete** című kötetét? Nem kevesebbet állított, mint azt, hogy a fák beszélgetnek egymással az erdők alatt húzódó, gyökerekből és gombafonalakból álló hálózaton keresztül, hogy a fák barátkoznak, és törődnek utódaikkal, fájdalmat is éreznek, és tanulékonyak. Az erdész 2015-ben kiadott könyve hónapokig vezette a német sikerlistákat, majd több nyelvre lefordítva, bevette a nemzetközi könyvpiacot is.

A 21. század elejére az emberiség több mint fele város lakó lett, a város lakók többsége pedig egyre távolabb kerül a természettől, úgy is mondhatnánk, számítógépek monitorjai előtt ülve vágyakozunk a szabadba. Éppen ezért egyre jobban teljesítenek a könyvpiacra a természet-ről szóló könyvek, mint amilyen Wohllebené.

És nemcsak a természetbe kalauzoló könyvek hódítanak, hanem mindinkább a közvetlen megismerés igénye is. Ennek köszönhetően igyekszünk szünidő idején kiszabadulni a házukból, a lakásukból. Aki teheti, távoli tájakra is elutazik. Milyen nagyszerű dolog is a vajdasági alföldi tájakról a hús vagy éppen havas hegyekbe, a sós tengerek vagy a kanyargó folyók mellé eljutni?! Hát még megismerni a Ludasi-tó környékét, elkalandozni a Császár-tó beláthatatlan tájain, csónakázni a Tiszán, felfedezni a homokpusztát Deliblát környékén, bedobni a horgászbót a Gyöngyösi-tóhoz...

S ez sem minden! Megfigyelték netán, hogy az építésszek is igyekeznek visszatérni a természeteshez, mert egészségtelennek tartják a sok-sok idegen anyagot? Ehelyett a környezetünkben szinte ingyen kínálkozó nádat, sarat, szalmát... veszik elő. Igen, azt, amit száz évvel ezelőtt még használtak ősünk, csak mi lemondunk tudásukról, tapasztalataikról, gondolván, hogy okosabbak lettünk náluk.

Visszakanyarodva az erdőhöz, szakemberek szerint sok minden még megmenthető mindaból, amit az emberiség tönkretett. Szerintük még azzal sem rontottunk el semmit, hogy Európa szinte összes, több száz éve érintetlen erdőségét már kivágtuk, hiszen a fákat egyszerűen csak békén kell hagyni, a természet majd végezni fogja a dolgát. Igaz, csak nagyon-nagyon lassan. A fák ráadásul remekül alkalmazkodnak, sőt még tanulni is képesek: ha például egy fának egész életében sok víz áll rendelkezésére, és dőzsöl, de egy aszályos nyáron hirtelen elfogy a víz, a fa ezt meg fogja jegyezni, és később minden évben sokkal takarékosabb lesz a vízzel, mint korábban.

Fogadjátok szeretettel mai válogatásunkat, melyet a lehetőségekhez mérten igyekeztünk minél nagyobb arányban a természetnek szentelni! Ne elégedjétek meg ennyivel, kutassatok, olvassatok, nézzetek a dolgok után! Nemcsak izgalmas kaland lesz, hanem környezetünk jobb ismerőivé, a világ működésének értő polgáraivá válhattok.

Nagy Magdolna

Ősz

Bleszics Viktória, 4. osztály,
Duro Salaj iskola, Szabadka

JÁTSSZUNK EGYÜTT KARÁCSONYIG!

6 hét - 6 kérdés - 12 ajándék

A jövő héten jelenik meg az utolsó szelvény – Várnak rád a nyeremények, közöttük a Huawei-táblagép

Íme karácsonyi nyereményjátékunk negyedik szelvénye, amit a múlt hetihez hasonlóan ki kell tölteni és megőrizni. Amikor hat darab szelvény megjelenik november 1., 8., 15., 22., 29. és december 6. napján, már egész közel fogunk járni a sorsoláshoz, de a karácsonyi ünnepnapokhoz és a téli szünidőhöz is.

A hat szelvényt borítékba kell zárni, megcímezni és elküldeni címünkre: **Jó Pajtás, 21000 Novi Sad, Vojvode Mišića 1.**

Úgy határoztunk, hogy egy hiányzó szelvényt megbocsátunk, tehát legalább öt szelvényt kell beküldeni ahhoz, hogy részt vehessetek a sorsoláson. Az utolsó szelvény megjelenése, vagyis december 6-a után várjuk a borítékokat, melyeknek legkésőbb december 14-éig (12 óráig) kell szerkesztőségünkbe érkezniük ahhoz, hogy dobozba kerüljenek, és részt vegyenek a sorsoláson. A sorsolás eredményét a december 20-án megjelenő fél-évszár, karácsonyi dupla számunkban tesszük közzé, így nagy eséllyel a fenyőfa alá kerülhet a nyeremény.

A főnyeremény egy Huawei T3 10-táblagép (értéke 20 ezer dinár, technikai jellemzői: 9,6", 2 GB memória...).

További nyeremények:

- hat T'nB vezeték nélkül számítógép-egér,
- két féléves Jó Pajtás-előfizetés,
- három Jó Pajtás-falinalaptár Jó Pajtás feliratú bögrével és tollal.

Hány rénszarvas húzza Mikulás szánját (Rudolfot beleszámítva)?

Neved.....

Iskolád, osztályod, helység

5. szelvény

Lackfi János

SEMMIDAL

Nem semmi vagy!
Te vagy a mindenem!
Kisemmizel,
Nevetsz csak mindenem.
Nagy semmivé
Érted lett mindenem.
Már semmi vész,
Minden mindegy nekem.
Jössz, mint aki
Semmiből érkezett.
De minden út
Mégis feléd vezet.
Megsemmisült
Már minden lendület,
Semmit sem ér
A minden nélküled.
Minden napon
Elég lesz egy mese,
Mindenható
Nem lehet senki se,
Mindenfelé
A semmi tővize,
Minden torony
Lehull a semmibe.

Szól az iskolarádió

Tizennégy éves a szabadkai Majsai úti Általános Iskola sulirádiója

A szabadkai Majsai úti Általános Iskolában nagy hagyománya van az iskolarádióknak. Im-már 14 éve szakadatlanul működik. A rádió szerkesztőségében néhány magyar és szerb ajkú diák tevékenykedik – tanári felügyelet alatt. Az iskola minden eseményéről beszámolnak. A 2004-es induláskor a logójuk egy mézet kereső medvebocs volt. Azért választották ezt a megoldást, mert a maci a mézet, a diák pedig a tudást keresi. Azóta havonta egy alkalommal, a 3. óra utáni nagyszünetben sugározzák műsorukat.

Bálint Kinga magyartanár elmesélte, hogy tavaly vette át a magyar rádiósok irányítását.

– Bármilyen esemény, megmozdulás történik az iskolában, a diákok beszámolnak róla. A műsort ők állítják össze jómagam és a szerb szakos kollégánál irányításával. Én a magyar gyermekekért felelek. A diákok tudják a témát, és közös megbeszélés alapján megragadjuk a történetet: vers, fogalmazás vagy egy kis hír formájában számolunk be róla. Például nemrég a sportnapról, az időseknek szóló programról, vagyis a Napsugaras Ősről is szoltunk – mondta a tanárnő. Azt is megtudhattuk tőle, hogy az iskolarádióknak megfelelően felszerelt szerkesztősége és egy kis stúdiója is van az iskolában, és műsoraikat belső használatra készítik.

Hat mosolygós diák ült le velem szemben. Közülük hárman a 6. c, hárman pedig a 8. d tanulói. Előbb a nyolcadikosokkal beszélgettem. **Fodor Noémi** azok közé tartozik, akik a műsor szerkesztéséért felelnek.

– Az iskolarádiót én szoktam szerkeszteni. Amikor történik valami, megírom. Odaillő idézetekkel, fogalmazásokkal egészítem ki. Már régóta tagja vagyok a rádió csapatának. Régebben csak szövegeket olvastam – mesélte Noémi. **Kökény Szabolcs** szintén a 8. d tanulója, ő inkább bemondóként tevékenykedik:

– Verseket, fogalmazásokat, szövegeket olvasok. Néha én is írok. Azokat is felolvassák

A sulirádió magyar szerkesztősége (balról): Vásárhelyi Noémi, Bacsó Anna, Veréb Lília, Fodor Noémi, Kökény Szabolcs, Bodócsi Norbert és Bálint Kinga magyartanár

– mondta. Felnőttként nem szeretne író vagy újságíró lenni, egyébként pedig, mint mondja, van még ideje eldönteni, mit szeretne csinálni. Fodor Noémi azt is megosztotta velem, hogy neki többen ajánlották, hogy médiaszakra iratkozzon, de ő nem tudná elképzelni a hétköznapi újságíróként vagy bemondóként.

Bodócsi Norbert is az ő osztálytársuk, aki szintén híreket olvas a sulirádióban.

– Én mondom be, hogy miről lesz szó a műsorban és hogy mi lesz a téma. A rádiózás technikai részét szeretem, az érdekel. Abban el tudnám magamat képzelni a jövőben – mesélte lelkesen.

A nyolcadikos diákok azt is elmesélték, hogy már három-négy éve tagjai az iskolarádió csapatának. A hatodikosok, akik két éve csatlakoztak hozzájuk, szívesen írnak híreket, fogalmazásokat, hogy színesebbé tegyék a műsort. Közülük **Bacsó Anna** beszélgetett velem elsőként:

– Általában verseket, fogalmazásokat olvasok fel. Én is írok fogalmazásokat az eseményekről. Egyszer kipróbálnám, milyen egy újságba írni.

Osztálytársa, **Veréb Lília** a verseken kívül néha felolvassa a saját fogalmazásait is. Arra a kérdésre, hogy szeretne-e újságíró lenni, ezt válaszolta:

– Gondolkodtam rajta, mert sokan mondták, hogy szépen tudok írni, de nem tudom, hogy meg tudnám-e ezt valósítani a mindennapjaiban.

A 6. c-be jár **Vásárhelyi Noémi** is, aki szintén két éve rádiózik a Majsai úti suliban.

– Nagyon jó verseket, fogalmazásokat, híreket írni az iskolarádióba. Azért szeretek írni, mert így tudom a legjobban kifejezni gondolataimat. Nem lennék bemondó – mondta mosolyogva.

A beszélgetés végén a tanárnő és a gyerekek mosolyogva álltak össze egy csoportkép erejéig. Az iskolarádió szerkesztőségének csapata visszatért a saját tantermébe, ki-ki a maga órájára.

Érdekes lenne utánajárni, hogy a 14 év alatt hány rádiózó Majsai úti iskolás kisdíákbl lett újságíró, műsorvezető, költő vagy író, esetleg magyartanár, tanító, óvodapedagógus. Lehet, hogy meglepődnénk.

Kép és szöveg: Szalma Brigitta

Ricsajozás Magyarcsernyén

November 3-án, szombaton délelőtt a magyarcsernyei Ady Endre Művelődési Egyesületben megszervezték a Ricsaj nevű népművészeti találkozót. Sok foglalkozás volt, és nekem mind nagyon tetszett. Legjobban a táncolás nyerte el a tetszésem, nagyon jó zenészek kísérték. Volt gyöngyfűzés, fából készült táblácskára festés, néptánc, népzene, gólyalábazás, nemezelés. A barátnőmmel, Flórával mentem, ő nem valami ügyesen táncolt, de nagyon szépen festett. Megkérdeztem tőle, hogy tetszett neki ez az esemény, és mit csinált legszívesebben?

– Nagyon tetszett a rendezvény, nagyon jól megszervezték, sokan el is jöttünk. Alsósok, felsősök is megtalálták a számukra megfelelő programot.

– Melyik foglalkozás tetszett a legjobban?
– A kézműveskedés, mert nekem a tánc nem nagyon megy.
– Ha legközelebb ilyen lesz, eljössz?
– Igen, persze. Jót szórakoztunk, népdalokat tanultunk, barátkoztunk.

Remélem, hogy sűrűn szerveznek majd ilyen rendezvényt, mert nagyon jó volt, és nagyon tetszett. Addig is, a néptáncpróbára továbbra is szorgalmasan járok.

Korom Emília, 7. osztály, Petőfi Sándor iskola, Magyarcsernye

A házi kedvenc feltétlen szeretet és ragaszkodást mutat a gazdája iránt. Egy olyan társ, melynek szőre, tolla, esetleg pikkelye van, lehet simogatni, össze lehet vele bújni, játszani is tud. A biztonság és a törődés érzetét kelti gyerekekben és felnőttekben egyaránt.

Két kis jockey

Különleges barátság alakulhat ki gyermek és az állat között. A szakemberek szerint a kis kedvencek jó hatással vannak a gyermekekre, főleg a hátrányos helyzetű, testileg vagy pszichikailag beteg, illetve magányos személyekre.

A gyerek az állat gondoskodása közben megtapasztalhatja azt az érzést, hogy szükség van rá, hogy jelenléte fontos és hasznos, hisz egy madár vagy egy aranyhalacska nem tudja a saját kalitkáját, akváriumát kitakarítani, és az élelméről sem maga gondoskodik. Ezt a gondoskodást a négylábú vagy kétlábú, szőrös vagy tollas barátaink dorombolással, ugatással, hozzánk bújjással hálálják meg.

Kinek lehet házi kedvence?

Általában a szülők döntenek el, hogy a gyerek tarthat-e otthon állatot, vagy sem. Az újvidéki Petőfi Sándor Általános Iskola 5.7 osztályában jártunk, hogy megérdeklődjük a diákoktól, vajon nekik van-e házi kedvencük, vagy miért nincs.

– Legelőször hörcsögöm volt – meséli **Battyányi Emese** –, utána egy lemingem, most pedig egy kutyám van. Bichon, fehér színű, hat hónapos. Sokat játszok és sétálok vele. Kedvenc elegele a karalábéhéj. Nagyon szeretem, sok időt töltünk együtt, nincs testvérem, így hát vele játszok. Kedvenc játéka egy labda,

Az 5.7 osztály magyarórán

mely igaz, lyukas, de odavan érte. Ha tarthatnék még egy állatot, az is kutyus lenne, vagy leming. A vadállatok közül a kacsacsőrű emlős a kedvencem.

– Nekem vannak aranyhalaim, papagájaim, a nagytatáéknál kutyá, macska és malac. A halakat én etetem, mert más nem teszi meg helyettem. Naponta kétszer esznek, azért olyan buckók. Lárvékat kapnak. A halak unalmasak, a papagájokkal viszont az a bajom, hogy hangosak, s már reggel 5 órakor keltenek. Két papagájom van, mind a kettő hím, ezért nem kell aggódni a szaporodásuktól. Ha választhatnék másik kedvencet, akkor az ló lenne. Szabadidőmben lovagolni járok a Kövesbe. Egy óra 1200 dinár. A felszerelést ott kapjuk, de nem mindent. Drága hobbi, viszont nagyon jó – számolt be **Jafari Ariana**.

– Kutyusom és teknősom van – újságolja **Sulc Krisztina**. – Kis termetű kutyus, maltézser, nem lehet nagyobb, hiszen lakásban élünk. A kutyám sokat játszik, szereti ellopkodni a párnákat, pedig sok játéka van. Ha lemegyünk a barátaimmal focizni, ő is rögtön csatlakozik hozzánk. Általában én kísérem le, hogy elvégezze a dolgát, igaz, néha fárasztó. Napjában ötször kell kiengednem, de megteszem, mert nagyon szeretem. Szeretem az állatokat, állatkertben is jártam. Kedvencem a fehér tigris.

– Nekem vannak halaim, macskáim és kutyáim. Összesen hét macskám van. Házban lakunk, nagy a hely, ezért lehet sok állatom. A kutyákat szeretem legjobban,

azokról én gondoskodom, a többi állatról pedig a testvéreim. Két labradorom van, nagyon játékosak. Ha választhatnék másik kedvencet, az valamilyen szárnyas állat lenne. A vadállatok közül a zsiráf a kedvencem – hallhattuk **Hanák Zsófiától**.

– Sajnos nincs házi kedvencem, de nagyon sűrűn járunk ki a nagyszüleimhez, ahol sok a baromfi. Szórakozásból azokat kergetem. Ha lehetne állatom, akkor egy huskty vagy egy golden retrievert szeretnék. Ha házban élnénk, ez talán megvalósulhatna, mivel az anyukám nagyon szereti a farkaskutyákat. A vadállatok közül a zebra a kedvencem – mondta **Gyűlvézi Hanna**.

– Régen a testvéremmel nem tarthattunk háziállatot, mert a szüleim szerint felelőtlenek voltunk. Most azonban egy hörcsögöm van, ez már a második, az előző sajnos elpusztult. Zuzunak hívják, fekete színű. Az almot én takarítom, henteente egyszer vagy kétszer elegendő. Aranyos és szelíd, az előzőt meg sem lehetett fogni. Harapott. Zuzut májusban kaptam, még fiatal, olyan fajta, amely három évig élhet. Rövid életűek. Nincsenek játékaik, inkább társaságra vágyik, s folyton rágja a ketrecét. Vettünk neki egy rágókát, hogy nőjenek és erősödjének a fo-

gai, de rá sem nézett, nem érdekli. Párt nem vehetek neki, mert annak apukám nem örülne – számolt be **Bába Lujza**.

– Három hullámos papagájom és egy kutyám van. Legtöbbször én takarítok utánuk, a testvérem lusta, és nem szereti takarítani a ketrecüket. Apukám néha felsöpör körülöttük, de a munka többi részét én végzem el. Amikor hideg van, bent tartjuk őket, akkor van a legtöbb baj velük. Mindenféle magvakkal etetem őket. Régóta tartok papagájokat, emlékszem, az elsőt hét éves koromban kaptam. Egy sajnos elszökött. A kutyusom keverék, nem szelíd, még harap is. Nem lehet vele játszani. Inkább házörz – mesélte **Repstok Martina**.

– Nekem több házi kedvencem volt, jelenleg egy aranyhalam és egy fekete cicám van, a neve Kóla. Tervben van egy tacsó is, azt Pep-szinek szeretném elnevezni. Régen hullámos papagájaim voltak. Apukám nem szerette őket, mert nagyon hangosak voltak, ezért egyszer titokban szabadon engedtem őket. Amikor közöltem ezt apukámmal, nagyon szomorú lett – mondta **Vajda Laura**.

– Több kedvencem volt, de egyikkel sem jártunk szerencsésen. Most nincs is, de tervben van egy kutyus. Az elsőt a testvéremmel közösen kaptuk, egy retrievert. Ahogyan nőtt, egyre rosszabb lett, s másnak ajándékoztuk. Ezután volt egy macskám, de elszökött. Utána születésnapomra kaptam egy halacska – hallottuk **Faragó Annától**.

A beszélgetés során megtudtuk, hogy az osztályban szinte mindenkinek volt legalább egyszer kedvence, és hogy többségük szeret állatkerthbe járni. A szülők pedig akkor engedélyezik a házi kedvencet, ha a gyerekek vállalják, hogy gondját viselik.

Kép és szöveg: Talló Léna

A legnépszerűbbek

A házi kedvencek közül legnépszerűbbek a kutya, a macska, a teknő, a rácsálók, valamint a papagájok. A gyermekpszichológusok szerint olyan állatot érdemes választani, amely kommunikál az emberrel, mint pl. a kutya és a macska.

Ha Mátyás király köztünk élne

Az óbecsei Sever őrurkó iskola felsős tanulói vitték el a pálmát

A Kárpát-medence magyarsága a Mátyás-
emlékéhez kapcsolódva számos rendezvényt
szervez. Az óbecsei Petőfi Sándor Magyar Kul-
túrkör is közéleti irodalmi és képzőművészeti
pályázatot hirdetett *Mátyás király napjainkban*
címmel. Az olvasók rajzoltak, az iskolások fogal-
mazással, verssel, riporttal, novellával pályáztak.
A felsősök közül csak a Sever őrurkó iskola di-
ákjai, **Zapletán Erika** magyartanár tanuló
kaptak díjakat. A bíráló bizottság tagjai **Varnyú
Kinga** és **Bozsóki Nina** gimnazisták, valamint
Ricz Róbert, a kultúrkör elnöke voltak. Dön-
tésük értelmében a hatodikosok közül első lett
Stefánia Viola, második **Rajsló Ádám**, harmad-
dik pedig **Lukács Lorin**.

A hetedik és nyolcadikosok kategóriájában
két első díjat osztottak, ezeket **Urbán Hédi** és
Horváth Anna kapta, második **Szabó Mercé-
desz**, harmadik **Bukovics Kornélia** és **Morvai
Fanni**, különdíjban részesült **Galgó Mihály**.
Felkerestük őket, hogy elmondják, miről írtak,
és készülés közben mi mindent tanultak meg
Mátyás királyról.

Viola először kapott első díjat.

Nagyon boldog voltam, hisz ilyen szép ered-
ményt még sohasem értem el – mondta őszin-
tén –, s a szüleim is megörültek a jó hírek.
Ha Mátyás király köztünk élne címmel írtam
fogalmazást. Arról, hogy a mai modern korban
hogyan találja föl magát, hogyan internetezne,
hogy fínt lenne a Facebookon, Messengeren stb.
Sokat olvastam az igazságos Mátyás királyról, s
mivel igazságos, arról írtam a fogalmazásom-
ban, hogy ő lenne az ország elnöke. Találkoznék
vele a könyvtárban, kutyasétáltatás közben is.
Olvastam, hogy az állatokat, kutyákat is szerette,
s tanácsot kérnék tőle, mit tegyek a kutyámmal,
amelynek hosszú szőrének nem tudom kifésülni.
Apukám olvasta, hogy szeretett vívni, hát bizo-
nyára vívőleckéket is adna.

Ádám Mátyás király udvarában jártam cím-
mel írta meg a fogalmazását.

– Leírtam, hogy az udvarába lépve a fekete
sereg lettem figyelmes. Meg hogy a konyhá-
ban sok-sok étel közül válogathattam. Tovább
menve egy hatalmas terembe értem, ahol nagy
ünnepség volt, a lányok gyönyörű szép selyem-
ruhákban lejtettek, a férfiak meg korhű ruhában
táncoltak. A márványpadló csak úgy ragyogott
a tisztaságtól. A falon szép festményekre lettem
figyelmes, meg Mátyás király feleségét, Beatrixet
is láttam, nagyon szép volt. A terítés is tetszett,
a nagy asztal roskadásig meg volt rakva fino-
mabbnál finomabb ételekkel: volt ott pulyka,
vadak, halak, gyümölcsök. Arról is írtam, hogy
a katonák hogyan vívtak, lovagoltak, készültek
a csatára. Persze, ez csak egy csodás álom volt,
amikor fölébredtem, akkor jöttem rá, milyen
nagyszerűt álmot.

Lorin is Mátyás király udvarában járt, de
nem álmában, hanem órán.

– Elképzeltem, hogy én is ott vagyok a kirá-
lyi udvarban. Láttam apukáját, Hunyadi Jánost,

A severekek tanárnőjükkel

a várat, a szép kertet, Ott voltam én is a tágas
palotában, a nagy teremben sok szép szobor,
a falon képek... Szeretettel fogadtak, amikor
bemutakoztam, hogy az óbecsei Sever őrurkó
iskolából jöttem, meghívtak ebédre. A nagy
asztalnál ülve válogathattam a finomabbnál
finomabb sütekből: pulyka, bor, minden volt ott.
No, a borból nem kértem, vizet ittam. Ebéd után
Mátyás király körbevezetett a palotában, láttam
a gyönyörű könyvtárat, megtanultam még lova-
golni és vívni is.

Hédi is a Mátyás király udvarában jártam
címet választotta.

– Arról írtam, hogy nagy ünnepségbe csö-
pentem bele, ahol minden jóval meg volt terítve
az asztal. Egy szegény gyerek a lantját pengette,
de olyan szépen, meghatóan, hogy Mátyás király
egy zsák arannyal jutalmazta.

Kornélia szintén Mátyás király udvarában
járt.

– Azt írtam le a fogalmazásomban, hogy Má-
tyás király meghívott az udvarába, a kastélyába,
a fellegvárába, megmutatta a szép kertet, majd
ebédre invitált. Különleges húsok, gyümölcsök,
italok álltak az asztalon. Nekem a vadhúsok íz-
lettek a legjobban.

Anna és Hédi utaznak Budapestre

Anna, Fanni és Mercédesz verset írt.

– Szerintem nagyon jó téma volt – mondja
Anna –, ugyanis zenekarban játszom, azért is
írtam ilyen verset. Sokat jelent nekem ez az első
díj. Az is jó, hogy minden versenyző könyvjutal-
mat és díszoklevelet kapott, de a budapesti út
sem elhanyagolható. Íme a díjazott versem:

„Mátyás király, híres király udvarában és
túlton túl,/ közkedvelt a zene hangja, muzsikál a
trubadúr./ Reneszánsz zenekarunk felhangolva
a királyra vár/, hogy intésére megkezdődjön az
esti mulatság./ Lantok pengetéséhez csatlakozok
én is,/ gitárom hangjára táncra perdül maga Má-
tyás király is. /Az ő táncát követi az egész udvar-
tartás, /Beatrix királyné megszólaltatja hárfáját.
/Harsona hangját, orgona zúgását dobpergés
szakítja meg,/ tálalva a bőséges vacsora, kiált va-
laki fel. /Zenekarunk ezalatt is halk zenével szó-
rakoztat,/ Mátyás király udvarában zajlik a lako-
ma./ A nagy mulatságnak a hajnal vet véget,/ a
vendégek és a zenészek is nyugovóra térnek./”

Fanni is Mátyás király udvarában jártam
címmel írta meg a versét.

– Sok udvari bolondot, szolgát láttam, akiket
a király bőségesen megjutalmazott. Írtam még
az apjáról is, meg a fekete seregéről, a hódítá-
sairól.

– Azt hangsúlyoztam, hogy Mátyás igazságot
hozott a történelmünkbe – mondja Mercédesz.
– És hogy hódított, hogy megszerezte a cseh ko-
ronát. Szerette a népét, de a főurakat nemigen.
A Mátyás király Gömörben című mesében is azt
olvashatjuk, hogy megdolgoztatta a főurakat,
akik nem becsülték a nép munkáját.

Ricz Róbert, a kultúrkör elnöke osztotta ki a
díjakat a Petőfi Kultúrkörben. Az első helyezet-
tek felolvasták munkájukat, a képzőművészeti
alkotásokból pedig kiállítást készítettek.

A két elsődíjas, **Urbán Hédi** és **Horváth
Anna** Budapestre utazhat, a Gyermekkará-
csonyra, melyet a Magyar Országgyűlés és a
Nemzetközi Gyermekmentő Szolgálat közösen
szervez december 14-ére és 15-ére.

Koncz Erzsébet

Gyerekek az időseknek

Bácskertesén, azaz Kupuszinán Napsugaras ősz címmel rendeztek műsort a gyerekek, fiatalok az időseknek, azok nagy örömeire. Felléptek a helyi óvoda növendékei és a József Attila Általános Iskola tanulói, napközis csoportjának tagjai.

A legkisebbeken is jól áll a palóc viselet

Származásfőző fesztivál Tóbán

Idén is megrendezte Tóbán a származásfőző fesztivált, melyen a benevező csapatok összemérhetik tudásukat származásfőzésben. Mint minden évben, a földrajztanárnőnk, **Gavrić Jelena** vezényletével, diákcsoportot alakítva, mi is beneveztünk erre a remek kis rendezvényre.

A fesztivált megelőző egy-két héten megbeszéltük a létszámot – nagyjából 20 diák jelentette a részvételét – és megtárgyaltunk néhány dolgot a főzéssel, illetve néhány más dologgal kapcsolatban... Ide tartozott például az is, hogy páran az osztályomból biciklivel mentünk Tóbára, igaz, a tanárnőnk ezt nem tartotta a legjobb ötletnek, ezért a szüleink bejegyzését is kértünk kellett. Miután minden ilyen „apróságot” letisztáztunk, várhattuk a verseny napját... Amikor elérkezett a fesztivál napja, a barátaimmal reggel 8-kor találkoztunk Magyarcsernyén, vettünk innivalót, és elindultunk a származásfőzésre. Nem kellett nagyon sietnünk, ugyanis a verseny csak délelőtt 9 órakor kezdődött, mi pedig olyan háromnegyed kilenckor már ott voltunk a helyszínen, úgyhogy az oda úton tartottunk ezt kis szünetet is. A fesztivál dióhéjban leírva egész szépen nézett ki, nagyszerű volt: nagyon jól megszervezték, kellemes volt a hangulat – utóbbiról zenekar gondoskodott –, és azok sem maradtak éhesek, akik egy kis kürtőskalácsra vagy édességre vágytak, ugyanis ahhoz is hozzá lehetett jutni. A főzés körülbelül délig tartott, majd az eredményhirdetésre 13 órakor került sor. Sajnos a mi csapatunk nem lett helyezett, de igaz, nem is ez volt a lényeg, hanem az, hogy együtt lehettünk, szórakozhattunk és főzhettünk egy jót.

Ezúton szeretném megköszönni az összes csapattag nevében a tanárnőnek azt, hogy lehetővé tette nekünk az idei származásfőző fesztiválon való részvételt, a zenekarnak a kiváló hangulatot, a rendezőknek pedig azt, hogy idén is megszervezték ezt a nagyszerű rendezvényt. A végére pedig csak annyit írnék, hogy jövőre már nem leszünk általános iskolások, így remélhetőleg már saját csapattal fogunk nevezni, viszont ezekre az eseményekre még egy jó darabig vidáman fogunk visszagondolni a diákársaimmal és a tanárnőnkkel...

Csóke László, 8. osztály, Petőfi Sándor iskola, Magyarcsernyén

Egy szelfi – és megörökítettük az őszi eseményt

Cserkészlélekszám-bővítés Szentmihályon

Szentmihályon 12 cserkesszel bővült a 47. számú II. János Pál Cserkészcsapat lélekszáma.

November 12-én a templomkertben sűrűtek-forogtak a cserkészek, mivel a cserkészjelöltekre próbatétel várt. A délután folyamán kilenc kiscserkész és három cserkész izgalommal telten, de bátran ment végig az akadályokon és állt helyt a próbatételén. A cserkészek ígéret- és fogadalomtételle szentmise keretében zajlott. Az ígéret- és fogadalomtétel szertartását **Süveg Hilda** cserkésztestvér vezette le, aki Muzslyáról érkezett az ünnepre.

Szabó Bernadette

XXII. Dudás Kálmán Nemzeti Vers- és Prózamondó Találkozó

A Vajdasági Magyar Versmondók Egyesülete a Vajdasági Magyar Művelődési Intézet szakmai támogatásával és a Feketics Művelődési Egyesület közreműködésével a hétvégén, december 1-jén és 2-án Bácsfeketehegyen megszervezi a XXII. Dudás Kálmán Nemzeti Vers- és Prózamondó Találkozót.

A versenyre **9 év fölötti** magyar nyelvű amatőr versmondók jelentkezhetnek a Kárpát-medence területéről gyermek-, ifjúsági, felnőtt- és szépkorú kategóriában. A jelentkezőknek készülniük kell két művel az egyetemes magyar irodalomból, valamint egy verssel vagy prózával a határon túli (vajdasági, erdélyi, kárpátaljai, felvidéki, muravidéki, tengerentúli) magyar irodalomból.

A résztvevőket **2018. december 1-jén délelőtt 9 és 10 óra között** várják a bácsfeketehegyi kultúrotthonba (JNA 24.). A verseny hagyományosan elődöntővel kezdődik szombaton 10 órakor, és a vasárnapi döntővel zárul.

A találkozó a Magyar Nemzeti Tanács kiemelt kulturális rendezvénye.

Támogatók: Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt., Kishegyes Község, Tartományi Kulturális és Tájékoztatási Titkárság

Szendergő természet

Én úgy gondolom, hogy a falunak kell a sötétség, mert csak sötétben mer forni a bor, érni a tök, nőni a gyerek, álmodni a leány, ölelkezni a gazdag. A kimerült kút megtelik vízzel, a megunt fák földre ejtik előregedett kincseiket.

Most kezdem érezni az őszi zamatos ízt. Kezdem érezni a ficákoló tavaszt, a napsugár utolsó fölényes magasságait, ahogy átugorják az őszi buckáit. Mikor a fák árnyéka eltűnik, a nap se süt már, épp csak annyira, hogy a szemüvegem apró, koszos foltjai között kilássak az orrom hegyéig. Most itt kinn ülve az udvaron, betakarózva, forrócsokit szorongatva, hideg kezeimmel írva jövőm rá, hogy számomra a természetet egy évszak jelenti, mégpedig az őszi. Ez az, ami megnyugvást nyújt számomra. A felbecsülhetetlen pillanatok egyike az életben, amikor egyedül, magadba fordulva sétálhatsz a hűvös, pirosba borult őszi parkban. Hallgatód a levelek ropogását, mintha halk zivajva szólna az elmúlásnak. Hisz hallom már a hirtelen érkező csendes, hideg szellőt. Látom már a költöző madarak szélesebb suhanását az égen, egy időre új otthont keresve. Csak nézem a kéményeket, felszáll a füst és szétfoszlik. Azt hiszem, így foszlik szét bennem is a gond, a düh, a negatív érzelmek, amikor az őszi leple alá vetem magam. Hallgatom, ahogy elszáll felettem az idő. Érzem a változást. Hasonlóság ember és levél közt... időnként mindannyian lehullunk a földre, s elvisz minket a szél ismeretlen helyekre.

Azonban csak egy helyen hullunk porrá. Ott, ahol tényleg otthon voltunk. Rügyet fakasztottunk, virágoztunk, megsárgultunk, elszáradtunk, majd végül lehulltunk. Ezek vagyunk mi.

Rontó Réka, 8. osztály, Id. Kovács Gyula iskola, Bácskossuthfalva

Csalímese

Juli ment haza az iskolából.

A hideg idő miatt felvette a kabátját. Az egyik gomb meglazult, és leszakadt a kabátjáról. Juli nem vette észre. A gomb elgurult, és meglátta egy galamb. Azt hitte, hogy élelem, és bekapta. Örömeben felrepült a magas égre, ott azonban egy héja körözött, aki meglátta a galambot. Ekkor elkapta, és tollastól, bőrtől, gombostól megette. Miután jóllakott, elszállt messzire, messzire.

Így veszett nyoma Juli kabátja gombjának.

Kiss Emma, 3. osztály, J. J. Zmaj iskola, Magyaránizsa

A kedvenc játékom

*Kedvenc játékom a labda,
már olyan sok napja.
Szeretek játszani vele,
hisz sok játék van benne.
Rúgok, dobok, nem számít,
jókedvem lesz máris.
Szoktam játszani a barátokkal,
vagy csak én a labdával.
Ha nyersz, ha vesztesz,
a lényeg, hogy élvezd.*

Tót Bagi Kristóf, 5. osztály,
Hunyadi János iskola, Csantavér

Az osztályban 19-en vagyunk

Miután elkészítettem a házi feladatot, bepakolok a táskámba, majd felpattanok a biciklimre, és útnak indulok a suliba.

A suli udvarában bezárom a kerékpárom, és beszélgetek a már ott levő barátaimmal. Csöngetéskor sorba állunk, majd pedig felmegyünk a tanterembe. Az ajtó előtt beszélgetünk, és persze viccelődünk, amíg nem jön a tanárnő. A tanárnő kinyitja az ajtót, mi meg helyet foglalunk az osztályteremben. A falakat pár éve festették, a padok régiiek, a táblára legtöbb teremben még mindig csak krétával lehet írni. Az órán figyelünk, de persze néha nevetgélünk is egymás tréfáin. Az óra végén megkapjuk a házi feladatot, csöngetéskor szinte mindenki rohan ki az osztályból. Jön a

nagyszünet, ez a nap egyik legígéretesebb pillanata, hisz kimehetünk az udvarra, ahol fogócskázunk. Sajnos, nincs zöld terület az udvaron, ráadásul labdázni sem szabad. Mire a nagyszünetnek vége, szinte mindenki tiszta víz, mivel a tűző napon rohangáltunk. Legjobban annak a bizonyos 7. órának a végét várjuk, hogy végre mehessünk haza.

Én összességében jól érzem magam a suliban, de egy biztos: mindenhol jó, de a legjobb otthon.

Szűcs Dániel Márk, 6. osztály, I. G. Kovačič iskola, Szabadka

Őszi borult a természet

Számomra az őszi a legszebb évszak.

Ősszel a fák koronái gyönyörű színekben játszanak: barna, sárga, bordó, narancssárga. Bár ilyenkor az elmúlás is érezhető a levegőben, hiszen a fák leveleiket lehullajtják. Érezni, hogy hamarosan itt a hideg tél, ezért elő kell venni a kabátokat. Ősszel nemcsak a növények, de az állatok is bizonyos változáson mennek keresztül. A kisállatok többet mozognak, mint nyáron, hiszen ilyenkor tartalékolják be télire az ételmet. A mezőgazdasági termelők nagyban munkálkodnak a határban, a gyümölcsösökben beért az alma, körte, szőlő, elkezdődött a szüretelés. A madarak melegebb éghajlatra költöznek, ezt láthatjuk például, amikor felnézünk az égre, és látjuk a fecskéket csoportosan repülni.

Nem hiába ír költőnk, Petőfi Sándor egyik versében oly csodálattal az őszről.

*Itt van az ősz, itt van újra,
S szép, mint mindig énnekem,
Tudja Isten, hogy mi okból,
Szeretem? De szeretem.*

Rajšli Ádám, 5. osztály, Sever Đurkić iskola, Óbecse

A kedvenc fám

Amikor beköltöztünk a házunkba, egy nagy diófa volt a kert végén.

Sokszor rácsodálkoztam, hogy milyen óriási. Kisgyermekként sok vidám órát töltöttem megmászásával. Kétfelé ágazó vastag törzsére felmásztam, onnan kémleltem a szomszédokat, a madarakat, az égboltot. Kerestek szüleim, de én csak lapítottam a vén diófán. Figyeltem azt is, hogyan fészkelnek a vadgalambok. Ősszel pedig a varjak szedegették, lopták a diót. Tavasszal rengeteg új hajtása és virága nőtt. Alig vártam az őszt, amikor csak hullott a sok nagy levél, és a termés. Napokig szedegettük a diószemeket, nagyon örültünk neki, hogy majd télen megtörhetjük. Így is történt, és finom diós kalácsot süttünk belőle. Sok örömet szerez nekem a vén diófa. A nagymamám mesélte, hogy már 35 éves lehet.

Remélem, még sokáig itt él a kertünkben, adja a sok termést és az árnyékot.

Szabó Léna, 5. osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér

Röpül a madár, röpül a labda
Fehér Bianka, 4. osztály, J. J. Zmaj iskola, Szabadka

Az alma malma

*Az alma egyszer azt gondolta,
Jó volna, ha volna malma.
Sokáig csak gondolkodott,
Végül egyszer neki látott,
Több hétig csak építgetett,
Építgetett, azt gondolta,
Jó volna, ha lenne malma.
Nagy sokára el is készült,
Az alma pedig nagyon örült.
Nagyon örült, azt gondolta,
Jó neki, hogy van egy malma!*

Nádi Katalin, 5. osztály,
J. J. Zmaj iskola, Magyarkanizsa

Ki volt a tanítód?

A tanító nénim Lakatos Boja Márta volt.

A harmadikat kezdtem, amikor először találkoztam vele az új osztálytermünkben. Szőke hajú, közepes magasságú. Nagyon kedves, jószívű. Első órákon mindig kávézott vagy teázott. Órákra mindig sokat készült, így mindenki rendesen megértette az anyagot. Általában az iskolába laptopot hozott, és azzal tanított. Számomra ez egy nagyon érdekes dolog volt. Mindenkit megdicsért: „Szép eredményt értél el!”, vagy „Ügyesen dolgoztál az órán!” Tánccsórára is jártunk hozzá, amit nagyon élveztem. Az angolkeresztényvel fel is léptünk, és sok tapsot kaptunk érte a színházban. Negyedikben Gucsevóra mentünk kirándulni, ami egy vicces emlékként maradt meg bennem. Kötélhúzáskor mint a dominó, úgy potyogtunk egymásra. Az éjjeli csínytevésünk ez volt: fogpasztával bajuszt rajzoltunk alvó társainkra. Rengeteg közös képünk van a tanító nénivel erről a kirándulásról, nézegetve őket néha könnybe lábad a szemem. Jó lenne megismételni ezt a kirándulást, ezzel ő is egyetért.

Számomra ő egy nagyon kedves és szép tanító néni. Szeretném, ha egész nyolcadikig ő tanítana bennünket, és a végén egy szép kirándulással záránk a nyolc évet.

Pálfi Péter, 6. osztály, Cseh Károly iskola, Ada

Ősz a faluban

Az őszt a faluban nagyon szép és mozgalmas. Olyan érzést kelt bennem, mintha minden földi és égi teremtmény sietne a munkáját befejezni és pihenőre térni.

A hideg beállta előtt, szinte elsőként, a vándormadár búcsúzik tőlünk. A fecskék pár napig gyülekeznek a vezetékeken, majd útra kelnek melegbb tájakra.

A fák levelei ezer színbe borulnak, és lassan potyognak le a fákról. A bogarak és a rovarok téli odújukat keresik, majd elbújnak benne. A beérett termés is lehull. A kertekben és a parkokban ilyenkor lehet szedni különböző gesztenyét, makkot, tobozt és diót. Az iskolánkban a diákok ezekből az őszi termésekből és a levelekből szép díszeket készítenek.

Ősz

Köteles Anna, 2. osztály, J. J. Zmaj iskola, Szabadka

A falusi emberek is az őszi munkálatokat végzik. Ilyenkor az utakon sok traktor és kombajn közlekedik. Gyakran látni házak előtt kukoricával megtöltött pótkocsikat, közben az emelő hangja hallatszik.

A falu központjában terjeng a sült gesztenye illata. Októberben itt rendezik meg a tökfesztivált. Ez is az őszi tipikus eseménye, ahol a temerini és a vajdasági termelők bemutatják legnagyobbra nőtt terméseiket.

Ezen a tökfesztiválon görhével és forralt borral kínálják a látogatókat. Igazi varázsa van ennek a rendezvénynek. A szőlőtermelők szüretelnek. Sok fajta minőségi bort termel a falu népe. Az idei őszt igazán szép volt vidékünkön. Eső szinte nem esett, ragyogón sütött a nap állandóan.

Szeretem az őszt, mert szép színeket ölt a természet. Az őszt arra tanít, hogy a változás is lehet szép.

Zavarkó Endre, 6. osztály, Kókai Imre iskola, Temerin

Égből pottyant modern mese

Egyszer volt, hol nem volt, a gépek rendszerén is túl, élt egy király.

Ennek a királynak minden modern kutyája megvolt. Egyszer csak egy szegény ember szolt hozzá:

– Királyuram, a családomnak szüksége van pénzre, esetleg nem tudná, hogy hogyan szerezhetnék pénzt?

A király azt felelte:

– Menj át a másik királyságba, álcázd magadat, és foszd ki őket, akkor majd osztozhatunk a zsákmányon.

A szegény embernek nem volt mit tenni, hát útnak eredet. Útközben találkozott egy robottal, a szegény ember megkérdezte:

– Merre van a szomszéd királyság?

A robot azt felelte tompa hangon:

– Itt van a domb mellett, de a belém épített iránytű majd segít. Az ember elfogadta az ajánlatot. Fáraadt és szomjasan, de épp, hogy odaért, s látta, hogy az emberek nem a telefonjukkal, hanem az állattenyésztéssel foglalkoznak. Ennek nagyon megörült, és ott maradt hetekig. Ám érezte a honvágyat a családja iránt, ezért úgy döntött, hogy megszökteti őket. A terv megvolt, így hát elindult. Ismerte jól a király gyenge pontját. Indult is haza, útközben ismét találkozott a robottal, és elindultak.

Megsúgta a tervet, így a robot elcsalta a királyt. Így az emberke megszökött a családtagjaival.

A szomszéd királyságban boldogabban éltek az okostelefonok örülete nélkül.

Barlog Konrád, 5. osztály, J. J. Zmaj iskola, Magyarkanizsa

Élmények
télire elmentve
– Az óbceci
Petőfi Sándor
iskola
4. c
osztályának
munkái

ŰRKUTATÁS

Kijelölték a Marsra szállás helyszínét

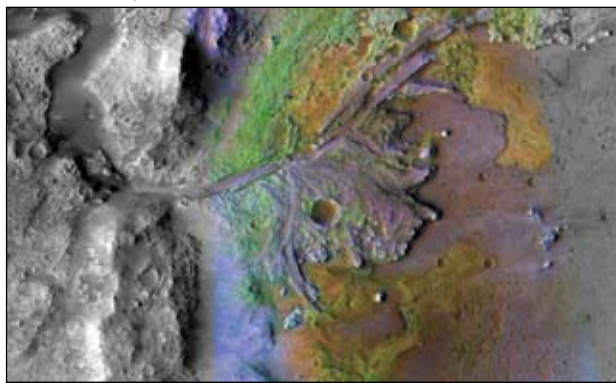
Bejelentette következő, 2020-as Mars-missziójának landolási helyszínét a NASA: a 45 méter átmérőjű Jezero-kráterbe fog leereszkedni a Mars 2020 munkanévű marsjáró.

A krátert ötvenyi keresés után választották ki 60 jelölt helyszín közül – közölte a NASA. Kifejtették: a helyszín geológiai szempontból nagyon érdekes, de az itteni landolás a számos szikla és törmelék miatt hatalmas kihívást jelent. A kráter a marsi egyenlítőtől északra lévő hatalmas becsapódási medence nyugati peremén található.

„A Jezero-kráterben lévő landolási terep geológiai gazdag terület, 3,6 milliárd évvel ezelőtt kialakult formákkal. Valószínűleg a bolygófejlődés és az asztrobiológia több fontos kérdését segít megválaszolni a terület. Az, hogy mintákat szerzünk erről a különleges helyszínről, forradalmasíthatja a Marsról alkotott elképzeléseinket arra vonatkozóan is, hogy mennyire képes a bolygó befogadni az életet” – mondta Thomas Zurbuchen, a NASA munkatársa.

A 45 kilométeres kráter egykor egy ősi folyódtának is otthont adott, a kutatók szerint a vízből ősi szerves molekulákat és a mikrobiális élet más jeleit gyűjthette össze és őrizhette meg, melyek évmilliárdokkal korábban áramlottak a kráterbe.

A marsjáró, mely a 2012-ben landolt Curiosity átdolgozott változata, a tervek szerint 2020 júliusában indul útnak. Élet nyomai, ősi lakható körülmények után fog kutatni a vörös bolygón, kőzet- és talajmintákat fog gyűjteni, melyeket egy rejtkehelyen tárol a bolygó felszínén. A NASA és az Európai Űrügynökség (ESA) módszereket kutat annak megoldására, hogy a mintákat lejuttassák a Földre. Előbb azonban egy másik robot, az InSight landol a Marson. A Curiosityval és a Mars 2020-szal ellentétben ez nem gördül, hanem egy helyben marad. Misszióját két évre tervezik.

A Jezero-kráter deltája

MOBILTÖRTÉNELEM

Majd' negyven éves!

Egy év híján négy évtizede mutatták be Japánban az első kereskedelmi forgalomba szánt mobiltelefonokat. Az első automatikus, analóg mobiltelefon a hatvanas években készült el. Az USA-ban már 1946 óta használtak rádiótelefonokat, de a használható rádiófrekvenciák száma igen korlátozott volt. Ezért a városokat vételi zónákra (cell) osztották, és 1948-ban már megoldható volt az automata kapcsolat. Sok időnek kellett még eltelnie azonban, hogy megszűlessenek a megfelelő minőségű telefonkészülékek is – az USA-ban a Motorola cégé a mobiltelefonokra vonatkozó szabadalom. Skandináviában 1981-ben, Európában a nyolcvanas évek végén kezdtek tömegesen elterjedni a mobiltelefonok.

Mai szemmel nézve egy „őskövület” a Motorolától

ÉPÍTÉSZET

Uborka után tulipán

Épül a brit főváros új nevezetessége

London egyik legismertebb épülete a 2004-ben átadott Ghurkin, vagyis az Uborka. nak majd ingyenes látogatást, kihelyezett iskolai órák keretében. (index.hu)

Háromszázöt méter magasban üveghidakról és az azokból kitéremkedő buborékokból lehet majd csodálni a várost

Évente húszezer londoni diáknak kínálnak majd ingyenes látogatást a felhőkarcolóba

A hivatalos neve amúgy most épp 30 St Mary Axe. Most a szomszédságában épül egy még magasabb felhőkarcoló, amiben persze semmi különös nincs, ha tudjuk, hogy a brit fővárosról van szó.

Sokkal érdekesebb, hogy ezt a házat ugyanaz a tervezőiroda (a Foster+Partner) készíti, és ismét egy sajátos, organikus formát idéznek meg vele. A Tulipánnak (Tulip) becézett épület 305 méteres magasságával a második legmagasabb lesz az Egyesült Királyságban, szépen fölé is nyúlik majd az Uborkának.

Legalább ilyen érdekes, hogy a virágforma torony nem irodaház lesz, hanem valamiféle kulturális-tudományos kilátó. A „virágban” végigfutó üveghidakról, és az azokból kitéremkedő buborékokból lehet majd csodálni a várost. A tervek szerint évente húszezer londoni diáknak kínál-

A Tulipán jóval magasabb lesz, mint az Uborka

Vadlúdünnepe Tatán

A magyarországi Tatán nagy hagyománya van a vándormadarak megfigyelésének. A Budapesttől mintegy 60 kilométerre nyugatra fekvő Tatán november végén rendre meghívják a madárbarátokat a télköszöntő Tatai Vadlúd Sokadalomra.

Hihetetlen sok szárnyas gyűlik ilyenkor össze, közöttük nagy lilik és vetési lúd, de velük együtt megérkeztek a világviszonylatban is veszélyeztetett fajok, mint amilyen a vörösnakú lúd. Tatán a filmvetítéstől kezdődően a gyűrűzésen át egész napos, rendkívül gazdag programmal

jén. Amitől e látványosság Európa-szerte egyedülálló, az az, hogy az Öreg-tó az egyetlen olyan madárpihenőhely, amelyet egy város szinte teljesen körvesz. Nem is akármilyen város! Tata, a „vizek városa” Magyarország legjelentősebb vízi várával, a barokk építészet megannyi műemlékével és persze a modern kor épületeivel olyan keretet nyújt a madármegfigyeléshez, amit látni kell. Talán az egész kontinensen nincs még egy olyan hely, mint a tatai Öreg-tó, ahol a félénk madaraként ismert vadludak a város szívében, szinte testközelből láthatóak.

Nagy lilik

Ez aztán a sokadalom!

várják a látogatókat, és hangsúlyozottan ügyelnek a tó teljes területén a madarak zavartalan pihenésére.

November 13-án a következő adatokkal álltak elő: Tata környékén tartózkodott 51.250 nagy lilik, 2550 nyári lúd, 20 vetési lúd, 1 örös lúd, 27 vörösnakú lúd, 1 vörös ásólúd, 4 kis lilik.

A Tatai Vadlúd Sokadalom évről évre mind több látogatót vonz, több mint 10 000 vendég érkezik minden év utolsó novemberi hétvégé-

Aki eljön vadludat figyelni, nemcsak a madárvonulás lenyűgöző jelenségének lehet tanúja, de egy történelmi kisváros barokk hangulatát is élvezheti. Az Öreg-tó a nemzetközi jelentőségű vizes élőhelyek védelmére létrehozott, úgynevezett Ramsari Egyezmény hatálya alá tartozik, és része az Európai Unió Natura 2000 hálójának. Az Öreg-tavon telelő vadludak Skandináviából és Szibériából, Hollandia és Németország érintésével érkeznek. Az első csapatok szeptember végén, október elején jelennek meg, és márciusban indulnak vissza sarkvidéki fészkelőterülete-

Hogy mit láthat, aki ide ellátogat? A ludak korán reggel felszállnak a tóról, és kihúznak a környező táplálkozóterületekre. Naplementekor térnek vissza, hogy a tó biztonságát nyújtó vizén töltsék az éjszakát. A narancs színekben játszó égbolt csodás hátteret nyújt az esti meghúzóadásuknak, amikor a vár vagy a gimnázium felől érkező madarak hangos zívajjal szállnak le a tó vizére.

A rendezvényről a www.vadludsokadalom.hu oldalon találhattok ismertetőt, sőt akinek gyors internete van, még élőben is figyelheti a történeteket.

Hitted volna, hogy 1152 méhre, 18 000 lerepült kilométerre és 4,5 millió virágra van szükség fél kilónyi méz előállításához?

Zöld tippek

Ne csak beszéljünk a környezetvédelemről, hanem tegyünk is érte valamit! Külföldön erős szervezetek tevékenykednek a zöldebb, tisztább, élhetőbb bolygónkért (pl. Greenpeace, WWF), de otthoni berögzült szokásaink megváltoztatásával magunk is hozzájárulhatunk környezetünk védelméhez. Hogyan?

Pontokba foglaltuk:

1. Szелеktív hulladékgyűjtés, ha egy mód van rá!
2. Ne dobáld el a szemetet, használt zsebkendőt, flakont, csomagolópapírt...
3. Vigyázz, hova dobod a mérgező, káros hulladékokat, mint a gyógyszer, az elektronikai hulladék, az elem, a vegyszer!
4. Ne öntsd a lefolyóba a használt ételajat!
5. Spórolj a vízzel! Sajnos egyre kevesebb tiszta ivóvizünk van, legylát hátrébb gazdaságos: inkább zuhanyozz, fogmosáskor, mosako-

dáskor ne folyasd a vizet, ne mosogass folyó vízzel!

6. Spórolj az árammal! Például ne égesd a villanyt feleslegesen!

7. Csak módjával használd a légkondicionálót! Inkább szellőztess, árnyékolj!

8. Kerékpározz, gyalogolj, ha teheted, szüleid is beszéld le a felesleges autóhasználatról! Mit gondolsz, miért van annyi légúti és allergiás betegségben szenvedő kisgyerek mostanság?

9. Lehetőség szerint használni kell az alternatív energiaforrásokat!

10. Annyi ételt vegyünk, amennyire szükségünk van! Ne hagyj, hogy kárba vesszen a nyersanyag!

11. Ne vásárolj fölöslegesen műanyag, olcsó vackokat, papírpoharakat és -tányérokat. Hanyagold a műanyagzacskókat, tasakokat, ha másként is meg tudod oldani a vásárlást!

Szepesi Zsuzsanna

Turcsi, a kíváncsi palackorrú

Valahol az Atlanti-óceán meleg tengerében élt egy vidám palackorrú delfincsapat. Nem voltak sokan, de kiváló iskolájukban minden delfin megtanulta, miként is kell hasznosan élniük.

Ebben az iskolában nevelkedett Katus is, a gyönyörű delfinlány, aki most családja legboldogabb tagja lett. Megszületett formás, erős, eleven fiacskája, Turcsi. A kis delfin különlegesnek tűnt társai között. Fejlettebb, mozgékonyabb, érdeklődőbb volt, mint a többi delfinbaba. Szépen cseperedett boldog mamája mellett, aki odaadón táplálta, gondozta, taníttatta.

Igaz, rákot, halat még nem fogyasztott, mert bőven elég volt az anyja teje, de felismert már minden tengeri élőlényt. Kíváncsian körbeúszta, utánozta a hatalmas teknősöket, orrával bökdöste a tengerfenéken pihenő csigákat. Szívesen szegődött a tintahalak nyomába is. Anyja többször figyelmeztette, ne kószáljon messzire. Ő még kicsi, mellette a helye. Az okos, mozgékony és fürge Turcsi ilyenkor anyjára mosolygott, hozzábújt, aztán – huss! Már újra egy csillogó halacska után eredt.

Igen békésen teltek a delfincsalád napjai. Szálltak a hónapok, Turcsi szépen gyarapodott, rengeteget tanult. Érzékeny lelke szonban egyszer észrevette, hogy valami nyugtalanítja a felnőtteket. Egyre messzebb kellett úszniuk a partoktól, hogy eleséget találjanak. Anyja elmesélte neki, hogy arra nincs már élelem, mert valami borzasztóan szennyezi a sekély vizet a part közelében. Ott a csigák, rákok elpusztultak, a tintahalak, de még a halrajok is beljebb költöztek.

Aztán eljött az az idő, amikor halászhajók nyomába szegődve remélték, nekik is jut valami azok zsákmányából. Katus ilyenkor óvatosan a szélén haladt. Mellette hősiesen szelte a habokat a kis Turcsi. Ő még élvezte ezeket a túrákat.

Nagyokat ugrott, csapkodott a farkúszójával. Nem érezte még gyermekszíve a nagy bajt. Egy ilyen fickándozó ugrálás alkalmával valami szikrázóan csillogó tárgyat pillantott meg a víz felszínén. Kíváncsi természet lévén egy percig sem habozott. Otthagyta a csapatot, s arra vette az irányt.

Mikor odaért, érdeklődve úszta körbe a különös szigetet, orrával bökdöste ismeretlen alkotóelemeit. Furcsán hatott rá az érintés. Érezte, nem jó dologra akadt. Pedig nem is tudta szegény, hogy egy úszó szemétszigetet fedezett fel.

Megborzongott, s éppen vissza akart fordulni, mikor hátuszonya beleakadt egy hatalmas, csillogó-lebegő fóliába. Az levált a szigetről, körbeölelte és beburkolta a fejét.

Turcsi rettenetesen megijedt. Elvesztette tájékozódó képességét. Csak úszott rémülten, vakon. Hiába szólongatta az anyját, jelét leárnyékolta a fejt szorító fólia. Teljesen kimerült, már nem is volt magánál, mikor partra vetődött.

Így találta meg őt Miguel, a halász fia. Szerencsére még időben, hogy megmentse a fulladástól. Letekerte róla a rusnya fóliát, beljebb vontatta a partról, s addig simogatta, míg Turcsi magához nem tért.

A kis delfin sejtette, hogy most valami rendkívüli dolog történt vele, s ez a fiú az ő megmentője. Ilyenekről már meséltek neki a család öregjei. Hálás is volt érte. Anyja után is vágyott, de a fiút sem akarta elhagyni. Nehéz volt eldöntenie, mit tegyen.

Így esett, hogy másnap a nagy halászhajóval Turcsi is kiúszott a tengerre. Szorgoskodva terelte a halakat a halászok hálóiába. Közben egy kisebb hajó Miguel apjával felkutatta és kihalászta a tetemes szemétszigetet.

Alkonyatkor, amikor hazaindultak, egy delfincsapat szegődött a halászhajó nyomába. A csapat élén Katus úszott, aki egész nap eltűnt fiát kutatta, s most már az éhség is hajtotta a hajó után. Érezte, valami úszik a hajó keltette hullámok között. Magasra vetődve ugrott ki a vízből, hogy lássa, mi is az. Abban a pillanatban emelkedett a magasba Turcsi is a habokból.

Nem lehet elmondani, mekkora volt az öröm és a boldogság, amit éreztek az egymásra találás pillanatában. Az egész delfincsapat Turcsi és a boldogságtól zokogó Katus körül táncolt.

Turcsi azóta szerencsésen felnőtt, kiváló vezető lett belőle. Mégsem hagyta el Miguel. A mai napig segíti őt családjával a tengeri halászatban, és együtt kutatják fel a tengerben lebegő, veszélyes szemétszigeteket is.

Daniel Defoe

Robinson Crusoe

(Részletek)

1651. szeptember 1-jén a Londonba vitorlázó hajóra szálltam. A bajtalan soha fiatal kalandort nem vett gyorsabban és tartósabban üldözőbe, mint engem. Alig hagytuk el a Humber torkolatát, amikor erős szél kerekedett és a tenger rémisztően háborogni kezdett. Először voltam most a nyílt tengeren, így hát, leírhatatlanul rosszul lettem és dermesztő félelem fogott el. Most kezdtem csak komolyan gondolkodni azon, mit tettem és mennyire jogos az isteni igazságszolgáltatás, mely utolért, amiért gonoszul elhagytam apám házáat. Megelevenedtek előttem szüleim jó tanácsai, apám könnyei, anyám esdeklése. Még el nem fásult lelkiismeretem a legkeserűbb szemrehányásokkal illetett, amiért feledtem kötelességemet.

*

Biztonságban partot értem tehát. Az égre emeltem szemeimet, és hálát adtam a teremtőnek csodálatos megmenekülésemért, hiszen percekkel korábban még esélyem is alig volt rá. Leírhatatlan hála és öröm érzete fogott el, mert mondhatni, a biztos halálból szabadultam meg. Ezután már el tudtam képzelni, mit érezhet az a halálraítélt, aki a bitófa alatt állva, kötéllel a nyakában kapja kegyelmének hírtét.

Járkálni kezdtem a parton, karjaimat az ég felé tárva egész lényemmel megszabadulásom csodálatos természetén álmélkodtam, számos szokatlan mozdulattal és arckifejezéssel kísérve gondolataimat. Minden útítársam vízbe fulladt, csak én éltem túl a pusztítást, belőlük nem láttam többé mást, csak néhány kalapot, sapkát és két felemás lábbelit. Szememmel a zátonyra futott hajót kerestem a hullámtörésen át, a tajtékok között, és amikor megpillantottam, a messzeségben, azt gondoltam: Istenem, hogyan jutottam el egyáltalán ide.

A földterület azonban – melyet most közelebbről kezdtem megvizsgálni, hogy eldöntsem, mitévő legyek ezután – örvendő hangulatomból csakhamar vigasztalan állapotba juttatott. A víz csurgott rólam, ruhát pedig nem válthattam, éhes, szomjas voltam, és nem csillapíthattam egyiket sem. A kilátásaim nem voltak fényesek, vagy éhen halok, vagy végez velem egy fenevad. A leginkább pedig az keserített el, hogy fegyverem sem volt, amellyel ételnek való zsákmányt ejthetnék vagy végezhetnék az olyan ve-

szélyes élőlényekkel, amelyek belőlem szeretnének vacsorázni. Átkutattam zsebeimet, de késen, pipán és dohányzacskón kívül semmi egyebet nem találtam benne. Ettől olyan félelem fogott el, hogy kétségbeesve futkosni kezdtem ide-oda. Az éjszaka átvette az uralmat a tájon, és én, továbbra is nyugtalanul, latolgatni kezdtem, milyenek az esélyeim, ha itt valóban vérszomjas fenevadak élnek és éjszakai portyázásuk során rám találnak. Más ötletem nem lévén, végre elhatároztam, hogy egy a közelemben lévő sűrű lombú, bár meglehetősen tüskés fa ágai között töltöm az éjszakát, és ott majd azon töprengök, vajon milyen halált halok másnap, hiszen a túlélésre esélyt sem láttam.

*

Később kimentem a barlang hátsó nyílásán, ahonnan kényelmes gyalogösvényt alakítottam ki a kecske-akolig, s hozzáfogtam a fejéhez. Fél óra szenderegés után ő is kinn termett, odafutott hozzám, a földre vetette magát és különféle ősi gesztusokkal igyekezett kifejezni az irántam érzett alázatát és háláját. Ennek befejezéséül, ahogy korábban, újra a lábam mellé kuporodott és a lábfejemet a fejére helyezte. Igyekezett tudtomra adni, hogy tetszésem szerint rendelkezhetem vele, és szolgálni fog, amíg csak él. Tudtára adtam elégedettségemet, és hamarosan beszélni kezdtem hozzá, hogy őt is megtanítsam szót érteni velem. Elsőként értésére adtam, hogy ezentúl Pénteknek fogom nevezni őt, mert a kalendáriumom tanúsága szerint ezen a napon szabadítottam meg őt.

Fordította: Lengyel Tamás

A világirodalom legismertebb hajótöröttje

Robinsont hajtja a kalandvágy. Kalandból pedig tengerre szállása után bőségesen kijut neki. Mindezekről az eseményekről olvashatunk egy meglehetősen szűkszavú és tárgyilagos (objektív) beszámolót. Olyannyira szenvtelenül tudósít, hogy szinte már komikusnak tarthatjuk azt a megfigyelői nézőpontot, amelyből hüvös angolságával szemléli a világot. Tengeribetegség, többszöri hajótörés, kalózok, emberrablás epizódjai után egy lakatlanak tűnő szigetre vetődik, ahol sikeresen kialakítja a túléléshez szükséges körülményeket. A sziget urává válik, és még egy szolgálóra, a Pénteknek elkeresztelt, valamikor kannibál bennszülöttre is szert tesz.

Daniel Defoe nagy hatású regényét követően egész sor ilyen mű született, és kialakult a robinzonád műfaja. Még Tamási Áron Ábel a rengetegben című regénye is nevezhető robinzo-

nádnak, több szempontból. Ezenfelül Robinson az egyik leghíresebb tanárfeleség lesz, hiszen a bennszülött Pénteket eredményesen „civilizálja”. Akárcsak a szigetet, ahol 28 évnyi ott tartózkodása alatt egy földi paradicsomot, vagyis hát egy küsszigetnyi Angliát hoz létre. A főhős hiába kerül egy gyönyörű szigetre, annak flórája és faunája csak annyiban érdekli, amennyiben a túléléshez szüksége van rá. A Robinson Crusoe (ejtése: robinzon krúzó) a brit/angol gyarmatosítás szimbóluma, legalábbis James Joyce híres író értelmezésében. Mindez ráadásul egy valóban megtörtént esemény alapján íródott, legalábbis ami a szigetet illeti. Egy időben annyira fontos és nagy hatású mű volt, hogy Jean-Jacques Rousseau Emil, avagy a nevelésről című művében a főhős tizenkét éves koráig kizárólag a Robinson Crusoe-t olvashatja. Szegény fickó...

Érdekes, hogy a regény teljes címe a következő: Robinson Crusoe yorki tengerész élete és különös, meglepő kalandjai: Aki huszonnyolc évet élt egyedül egy lakatlan szigeten Amerika partjainál, a nagy Orinoco folyó torkolatától nem messze; egy olyan hajótörés kényszerítette a szigetre, amelyben rajta kívül minden ember meghalt. Ma már azt mondanánk, hogy a szerző ezzel a címadással „elspoilerezte” a regény történetét, vagyis lelőtte a poént. Bár akkoriban egészen más követelményeket támasztottak az olvasók egy könyv iránt.

Ez a könyv ma is megtestesíti a kivonulást, a szigetetlét vágyát sok ember számára. Sokan mondják panaszosan, hogy legszívesebben elköltöznének egy lakatlan szigetre. Te vajon mit tennél, ha egy elhagyott szigetre kerülnél? Kit vagy mit vinnél magaddal? Milyen nevet adnál Pénteknek?

Herédi Károly

CÍMOLDALI KÉPŰNKHÖZ

Az év természetfotói

Immár 26. alkalommal írta ki a naturArt – Magyar Természetfotósok Szövetsége Magyarország és Közép-Európa legrangosabb természetfotós pályázatát. A Lenergy – Az Év Természetfotója 2018 a korábbi megmérettetésekhez hasonlóan izgalmas versengést hozott. A zsűri összesen mintegy 4000 képből válogatott, és az értékes, komoly szakmai elismerést jelentő díjakért az utolsó fordulóban 125 mű versengett. A díjakat 2018. november 6-án adták át a Magyar Természettudományi Múzeumban, ahol egyúttal megnyitották a pályázat legjobb képeiből rendezett kiállítást

Címoldali fotó – Valkó Lajos: Rohanás;
Az emlősök viselkedése kategória 1. helyezettje

Az év természetfotója – Nagy Bertold: Délutáni pihenő

Gódor Miklós: Röntgen

Potyó Imre: Gombaváros

Jeles napok

András napja

Karácsony előtt, november utolsó napján ünnepeljük Szent Andrást, a galileai halászt, Krisztus 12 apostolának egyikét, Simon (a későbbi Péter) testvérét. János evangéliuma őt tekinti Jézus első hívének. Térítő útján a szkitáknak hirdette az evangéliumot, eljutott a Volgáig, később Oroszország védőszentje lett. Megalapította a bizánci egyházat. Nem sokkal ezután a görög Pátre (a mai Patrasz) városában átlósan ácsolt, X alakú keresztre feszítették, azóta az ilyen keresztet, Andráskeresztnek nevezik.

András napjához számos, a jövővel kapcsolatos hiedelem és szerelmi varázslás kötődik. A jóvendölések, a jóslási praktikák legtöbbje a jóvendőbeli megtudakolásával és a házasság esélyével volt kapcsolatos, melyet a fiatal lányok magányosan, titokban végeztek el.

Advent

Advent a keresztény kultúrkörben a karácsony napját megelőző negyedik vasárnaptól karácsonyig számított időszak. A karácsonyi ünnepkör advent első napjával kezdődik, és vízkeresztig tart. Advent első vasárnapja – amely a Szent András napjához

legközelebb eső vasárnap – idén december 2-án lesz.

Mit jelent? Az advent szó jelentése „eljövetel”. A latin „adventus Domini” kifejezésből származik, ami annyit tesz: „az Úr eljövetele”. A keresztény vallás szerint pontosan meghatározott napon kezdődik, és négy hétig tart, magában foglalva négy vasárnapot. A Szent András napjához (november 30.) legközelebbi vasárnapon veszi kezdetét, és december 25-ig tart. Az adventi időszak pontosan december 24-én ér véget, napnyugta után.

Mit is ünnepelünk adventkor? Az advent az Úr megérkezésére való felkészülés időszaka, amikor a hívők újra átélnek az Isten eljövetele utáni vágyódást és a megtérést, amelyet ez az esemény előkészít.

Milyen szokások kötődnek hozzá? Legismertebb mindenképp az adventi koszorú. Az adventi koszorún négy gyertya díszel, a négy adventi vasárnapot jelképezve. Minden gyertya szimbolizál egy fogalmat: hit, remény, öröm és szeretet. Ha a gyertyákkal a hitbéli hagyományoknak szeretnénk megfelelni, akkor a koszorúra három lila és egy rózsaszín gyertyát tegyünk. A lila szín a várakozást és a bűnbánatot fejezi ki. A harmadik vasárnapon meggyújtott gyertya legyen a rózsaszín, ami az örömet jelenti. Az egymást követő vasárnapokon mindig eggyel több gyertyát gyújtunk meg, ahogy közeledik a karácsony, úgy lesz mindig világosabb.

Egykor az adventi időszakra jellemző volt a böjt is, amely a húsvéti nagyböjttel ellentétben nem volt olyan szigorú.

Bolygónk leghosszabb építménye

Miért épült a nagy fal Kínában?

Eredetileg azért épült, hogy megvédje a lakosságot a nomád törzsek folytonos betöréseitől

„Amikor 1969-ben a két amerikai űrhajós a Holdról először tekintett a Földre, meglepetten fedezte fel, hogy szabad szemmel egyetlen emberi alkotás vehető ki Földünk felszínén: a kínai nagy fal.” Így kezdődik **Polonyi Péter** magyar politológusnak, a kínai társadalom és kultúra jelentős kutatójának könyve, a Kína története. Egyesek szerint valóban igaz, mások szerint csak legenda, hogy a Holdról is látható az emberi kéz építette leghosszabb építmény, a kínai nagy fal.

Vannak olyan emberi létesítmények, amelyek sokkal többek, mint egyszerű építmények. A világ egyik csodája az az emberi kézzel épített remekmű, amelyet (ezt már biztosabban állíthatjuk) az egyiptomi piramisok mellett elsőnek pillantanánk meg, ha a világűrből utaznánk Földünk felé. A kínai nagy falról mindannyian hallottunk már, de még mindig megtudhatunk róla valami újat és csodálatosat, még mindig elkápráztat bárkit a puszta látványa.

Végtelennek tűnő lépcsőzésre kell számítani annak, aki eljut a kínai nagy falhoz

Rögtön az elején azt kell letisztáznunk, hogy a fal elsődleges szerepe a védelem volt. A nomád (elsősorban mongol) törzsek Kína elleni folytonos támadásai miatt volt szükség védelmi rendszer kiépítésére a birodalom északi és északnyugati határai mentén. Azonkívül fontos volt a közlekedés, a kereskedelem és az áruszállítás szempontjából is. Elsősorban a császári futárok és karavánok használták kereskedelmi útvonalként a falat. Egyben elszigetelő sávot alkotott Kína és a világ többi része között, ezzel Kínának valamilyen titokzatosságot adományozott Európa és a világ előtt.

A kínai nagy fal romos részai

Térségtől térségig eltérő a magassága, szélessége, sőt más-más alapanyagokból készült. Az alapanyagok közül említjük meg, hogy a téglától, kövektől, földtől és agyagtól kezdve egészen a fág szinte mindent belekombináltak az építések, egyesek szerint még rizst is. Valójában egy összetett, erődítmények sorozatából álló védelmi rendszerről van szó. Közép-Ázsiától egészen a Sárga-tengerig húzódik. Nagy része sziklás vidéken épült, helyenként több száz méter tengerszint feletti magasságon. A munkálatok kezdetei az i. e. harmadik századra tehető, Csing Si Huang kínai császár uralkodása idejére. Már jóval korábban is léteztek különféle falrendszerek, amelyeket idővel kezdtek összekötni és megerősíteni.

Az utolsó falszakaszt a XVII. században építették. Több uralkodóhoz járult hozzá építéséhez és növeléséhez, ezek a Han, a Szuj és a Ming. Az utóbbi uralkodóház idején készült el a fal leghosszabb része a XIV. és a XVII. század között. Az biztos, hogy több mint egymillió ember vette ki részét a fal elkészítéséből a századok folyamán. Építése alatt sok ezren (egyes adatok szerint 400 000-en) vesztették életüket. Állítólag sok elhunyt munkás holttestét is beleépítették a falba, emiatt vannak, akik a „könnyek falának” is nevezik.

A falon számtalan torony van, ahova katonákat, védőőrséget helyeztek el. Végso formája a XIV. és XV. század folyamán alakult ki.

A falat számos híres utazó megcsodálta, köztük Ibn Battuta marokkói felfedező.

A kínai nagy fal mára csak darabokban maradt meg. Sajnos egyes részei leomlottak, sokan innen szállították el az építőanyagot, téglát saját szükségleteikre, néhol a fiatalok firkáltak rá...

Mindennek ellenére a kínai nagy fal nemcsak Kína, hanem a világ egyik legfontosabb turisztikai látványossága. 1961-től a kínai állam védelem alá helyezte mint kulturális műemléket. 1987-től az UNESCO a világörökség helyszínei közé sorolta be. A legszebb és legpompásabb részeit, főleg azokat, amelyeket az 1950-es években felújítottak Peking környékén, turisták milliói látogatják meg évente.

Ha egyszer alkalom adódik rá, ne mulasszuk el, hogy sétát tegyünk ezen a csodálatos építményen.

Gyarmati Balázs történész

Méret

A majdnem 9000 kilométer hosszú fal felépítése évszázadokig tartott. Magassága 10 és 16 méter között váltakozik, szélessége 7-8 méter.

Rajzfilmhősök élőszereplős alkotásokban

Az elmúlt években a Disney mintha feladatul tűzte volna ki, hogy népszerű rajzfilmjeiből élőszereplős alkotásokat készítsen. Ilyen formában láthattuk már A szépség és a szörnyeteget, a Hamupipóké és A dzsungel könyvét, de úgy tudni, nagy iramban dolgoznak a Mulan, A kis hableány, Az oroszlánkirály, valamint a Susi és Tekergő felújításain is. Az alábbiakban még néhány Disney-rajzfilmre térünk ki, amelyek minden bizonnyal élőszereplős változatban térnek majd vissza a mozikba.

A kis elefánt kalandjai

A tervek szerint jövő év márciusában kerül a mozikba a Disney egyik legbájosabb filmjének hőse, Dumbó, a hatalmas fülű, csöppnyi elefánt. Az eredeti rajzfilmet még nagyon régen, 1941-ben mutatták be, ezúttal viszont színészek játszanak majd benne, akiket az új kor technikája segít ki. A filmet Tim Burton rendezi, akinek a nevéhez számos sikerfilm fűződik, például a Beetlejuice, az Ed Wood, az Ollókezű Edward, a Karácsonyi lidércnyomás, a Halott menyasszony, a Frankenweenie – Ebsont beforr, az Álmosvölgy legendája, a Sweeney Todd, a Fleet Street démoni borbély, az Éjsztét árnyék, a Charlie és a csokigyár, A majmok bolygója, a Vándorsólyom kisasszony különleges gyermekei, az Alice Csodaországban és annak folytatása, három Batman-film és még sorolhatnánk. Együttműködött a The Killers zenekarral is, ő rendezte a Bones és a Here with Me dalaik klipjét. A Dumbóban ismert színészek jelennek meg, köztük Colin Farrell, Michael Keaton, Danny DeVito és Eva Green, utóbbit legutóbb Vándorsólyom kisasszonyként láthattuk Tim Burton filmjében.

Visszatér Aladdin is

Korábban is írtunk arról, hogy élőszereplős alkotásban láthatjuk majd viszont Aladdint. A filmet egy másik ismert rendező, Guy Ritchie készíti, aki korábban egyebek közt a Sherlock Holmest, annak folytatását, Az U.N.C.L.E. emberét, legutóbb pedig az Arthur király – A kard

legendáját rendezte. Az Aladdin producerei Dan Lin és Jonathan Eirich. A film bemutatóját jövő év májusára tűzték ki. Címszereplője Mena Massoud, Jázmint Naomi Scott formázza meg, a gonosz Jafart pedig Marwan Kenzari. Az Aladdin-rajzfilm 1992-ben jelent meg, sikeréhez pedig sokban hozzájárult Dzsini magával ragadó karaktere is, akinek a hangját akkortájt Robin Williams kölcsönözte. Mivel a népszerű színész azóta elhunyt, a szellem ezúttal Will Smith hangján szólal majd meg. Will Smith egy interjúbán arról beszélt, hogy a feladat nagy kihívást jelen-

tett a számára, de nagyon lámpalázás is volt, sőt a félelem fogta el, mert neheze esett zseniális elődje munkáját átvenni. Will arról is szólt, hogy az Aladdin egy nagyon látványos, gyönyörű film lett, és alig várja, hogy a közönség is lássa.

Lilo és Stich is megelevenedik

A Disney a közelmúltban jelentette be, hogy élőszereplős változatot készít a 2002-ben bemutatott Lilo és Stich – A csillagkutya című animációs alkotásból is. Erről azt lehet még tudni, hogy

a forgatókönyvet Mike Van Waes írja, producerei pedig szintén Dan Lin és Jonathan Eirich lesznek, akik jelenleg az Aladdin élőszereplős változatán dolgoznak, de amint azt befejezik, nagyobb iramban fognak hozzá a balhész csillagkutya és a túlbuzgó kislány barátságának fantasztikus történetéhez. A Lilo és Stich anno nagy sikerre tett szert. Története egy távoli galaxisban kezdődik, ahol egy bogaras tudós különös lényt teremt. Ezzel kivívja a Galaktikus Szövetség haragját, a nyugtalan lény viszont megszökik, és Hawaiiin lel otthonra. Attól kezdve nincs béke Hawaiiin. A jövővényt egy kislány, Lilo fogadja örökbe, és mivel egyikük sem a jóság mintapéldánya, a kalandok még csak ezután kezdődnek.

Összeállította: Lukács Melinda

Nehezen született meg

Nemrég mutatták be a mozik **Bradley Cooper** rendezői debütálását, a Csillag születik című filmet, amelynek egyik főszereplője is egyben, a másik pedig **Lady Gaga**. A film nagy sikert ért el, de állítólag Bradleynek a kezdetekkor esze ágában sem volt szerepelni a filmben. Úgy tudni, mást szemelt ki a férfi főszerepre, még hozzá a The White Stripesből ismert Jack White-ot, de a stúdió hallani sem akart az ötletéről. A film óriási bonyodalmak árán készült el, eredetileg Clint Eastwood rendezte volna, és Beyoncé helyezte volna a középpontba. Több férfiszínész is képbe került, például Tom Cruise, Leonardo DiCaprio, Will Smith és Christian Bale is, de egyikük sem élt a lehetőséggel. Állítólag Bradley-nek is már akkor felajánlották Jackson Maine szerepét, de elutasította, mert az gondolta, hogy nem állna jól neki. A huzavona miatt majdnem minden dugába dőlt, Clint visszalépett, Bradley viszont eldöntötte, hogy kipróbálja magát rendezőként, így hozzá kerül a Csillag születik, amely egyébként az 1937-ben bemutatott film negyedik feldolgozása.

Justin Bieber megnősült

Szeptember közepén kezdtek szárnyra kelni a hírek, miszerint **Justin Bieber** megnősült, egy egyszerű polgári szertartás keretében feleségül vette **Hailey Baldwin** modellt. Habár a hírt többen is megerősítették, köztük Hailey nagybátyja, Alec Baldwin is, sokan mégis kételkedtek, mert épp az érintettek, Justin és Hailey burkolóztak hallgatásba a nyilvánosság előtt. Az egybekelés viszont egyre bizonyosabbá válik, nemrég állítólag Justin is tett rá utalást a közösségi oldalán, Hailey pedig megváltoztatta a nevét. Sokakat azért lepte meg a hír, mert a pár kapcsolata nem volt felhőtlen, és habár a nyár folyamán sor került az eljegyzésre, nem számítottak arra, hogy az esküvőt is gyorsan megejtik.

Snoop Dogg is csillagot kapott

Számos híresség kapott már csillagot a Hírességek sétányán, nemrég pedig **Snoop Dogg** is csatlakozhatott hozzájuk. A csillag felavatásán Dr. Dre, Quincy Jones és Jimmy Kimmel méltatták a szabadszájú rappert, de ő maga is felszólalt, köszönőbeszédet mondott. A rendezvényen viccesen megköszönte magának, hogy odaadón dolgozott, feláldozta a szabadnapjait, hitt önmagában, és sokat adakozott. Azután mégis komolyra fordította a szót, és elmesélte, hogy amikor Hollywoodba ment és lenézett a sétány csillagaira, sokat ábrándozott arról, hogy egyszer majd az ő neve is ott szerepel. Azt is mondta, hogy nagyon jó érzés számára az, hogy ez az álom valóra vált.

Rangos kitüntetést kapott

A Brit Birodalom Rendjének kitüntetettje lett **Tom Hardy** brit színész, akit legutóbb a Venom főszereplőjeként láthattunk. A kitüntetést **Károly herceg** adta át nemrég a Buckingham-palotában, ahol az átadás alkalmából ceremóniára került sor. Károly herceg a kiemelkedő munkásságáért tüntette ki a színészt. Tom Hardyt egyébként szoros barátság fűzi a két herceghez, Vilmoshoz és Harryhez, sőt jelen volt Harry és Meghan Markle esküvőjén is. Érdekesség, hogy Vilmos, Harry és Tom együtt szerepeltek a Star Wars: Az utolsó Jedik című filmben, ahol rohamosztagnak voltak öltözve, de a jelenetüket végül kivágták a végleges verzióból. A filmsztárt 2015-ben Oscar-díjra is jelölték a legjobb mellékszereplő kategóriában A visszatérők című filmben, amelyben Leonadro DiCaprióval szerepelt. Tom Hardyt azután a Fonzo című filmben láthatjuk: a hírhedt gengsztert, Al Caponét formázza majd meg.

Jelige: „November”

Kedves Bizalmas sorok! Ötödikbe járok, és nagy gondom van. Be-
lezügtam egy hatodikos fiúba. Ő azonban azt sem tudja, hogy létezem
a világon. De én imádom! Szeretném, ha észrevenne, de az lenne a leg-
jobb, ha belém szeretne! Mit tegyek, hogy észrevegyen és belém sze-
ressen?

Válasz:

Vannak dolgok, amik nem az akarattól függnak. Ilyen a szerelem, de
a barátság is. Sajnos nem tudom, eddig mit tettél azért, hogy a fiú felfi-
gyeljen rád, hisz ha nem jártok egy osztályba, nincsenek közös barátaitok,
nem azonos az érdeklődési körötök (te pl. táncsoportra jársz, ő pedig
nem), nem ugyanazon a helyen mozogtok, nagyon kicsi a valószínűsége
annak, hogy kölcsönösen felfigyeljetek egymásra. Először is, jó lenne
átgondolnod, hogy kik a közös barátaitok, kik segíthetnek abban, hogy
megismerkedhesetek, hogy beszélő viszonyba kerülhessél vele. Arról is
jó lenne tájékozódni, hogy mivel foglalkozik szabadidejében, merre jár
a szünetekben stb. Ha te is sűrűbben ott vagy, ahol ő, nagyobb a valószí-
nősége, hogy felfigyelhet rád, megláthatja, hogy téged ő nagyon is érde-
kel, és hogy vonzónak találod. A továbbiak pedig – a jövő titka! Persze,
ezeket a „kutatási” és közeledési lépéseket, nem szabad túl feltűnően, túl
erőszakosan csinálni, mert ellentétes hatást válthatnak ki a másokban. Ar-
ról nem is szólva, hogy a kortársak mennyire kegyetlenek tudnak lenni
a piszkálódásban, ha észreveszik valakinél a szimpatizálás jeleit. Amikor
találkoztok, mosolyogj rá, köszönj neki és a barátainak is, és attól függően,
hogy hogyan reagál ezekre a kapcsolatteremtési lépésekre, megláthatod,
hogy hogyan alakulhatnak köztetek a dolgok. Ha elutasítón viselkedik
veled, az se baj! Legalább tudod, hogy hányadán állsz vele! Megenged-
heted magadnak, hogy emiatt szomorkodjál, utána pedig tiszta szívvel
nézhetsz körül a fiúk körében. És fontos, hogy szem előtt tartsd, hogy a
tinikor az ismerkedések időszaka. Barátkozzál fiúkkal, lányokkal egyaránt,
és előbb-utóbb megismered azt, akivel kölcsönösen vonzátok egymást,
nagyon szívesen együtt vagytok, van miről beszélgetni, aki megdobogtatja
a szívedet.

Jelige: „Cactus”

Kedves Bizi! Hetedikes lány vagyok, és óriási a gondom, mert úgy
érezem, hogy az osztályomban mindenki ellenem van! Hatodikban
kerültem ebbe az osztályba, mert átköltöztünk, és én egy teljesen új
környezetbe kerültem, nemcsak új iskolám, hanem új városom is lett.
Habár elmúlt egy év, még mindig új vagyok az iskolában. Nagyon egye-
dül érzem magam. Megpróbáltam barátokat szerezni magamnak, de
ez nem sikerült. Kedves voltam velük az első pillanattól kezdve, barát-
kozni kezdtem egy-két lánnyal, de nem vált be a dolog. Az év eleje óta
általában egyedül vagyok a szünetekben, és gyakran megtörténik az
is, hogy órákon is egyedül ülök. Úgy érzem, hogy állandóan rólam be-
szélnek. Nagyon rosszul érzem magamat a saját bőrömben. Mit tegyek,
hogy az osztálytársaim barátkozzanak velem? Talán az lenne a legjobb,
ha hagynám őket. Kérlek, segíts! Mit tegyek?

Válasz:

Ha hiszed, ha nem, a serdülőkor, amiben te most vagy, nagyon hasonló
a jeligédben megadott növényfajtaéhoz. Tüskéket növesztasz a világ felé,
de tartalmakban (tápanyagban) gazdag belső van. Hiszem, hogy ha na-
gyon szeretnél bekapcsolódni az osztályod életébe, azt meg is tennéd, de
valószínűleg ezzel próbálsz megbüntetni a szüleidet és sajnos önmagadat
is, hogy kívül tartod magadat az új közösségen. Azért nem olyan vészes a
helyzet! Mivel most kezdődött nemrég az új tanév, és benned is felébredt a
vágy, hogy változtassál az eddigi léteden, lépned kell! Biztos, hogy nagyon
sok közös élményetek lesz még, ami összekovácsolhat benneteket. Vedd
úgy, hogy eddig megpróbáltatok megismerni egymást az osztályoddal,
ami kisebb-nagyobb sikerrel járt. Eddig köröztetek egymás körül, tapo-
gatgattatok. Jó lenne, ha megfigyelnéd, hogy az osztálytársaid közül kinek
van hasonló érdeklődési köre, mint neked, ki az, aki a legszimpatikusabb

számodra, és ezzel a személlyel próbálkozzál legelőször. Fölajánlhatod a
segítséget a tanulásban, de más módon is bekapcsolódhatsz az osztálykö-
zösség életébe. Segítséget kérhetsz az osztályfőnöködtől is, úgy, hogy kez-
detnek elmondod neki, hogy érzed magadat, hogy szeretnél a többiekkel
barátkozni, de valahogy nem megy. Biztos vagyok benne, hogy nagyon
is könnyen talál majd olyan közös tevékenységeket, amelyek segítenek
abban, hogy befogadjanak a társaid. Ha ez sem segít, fordulj az iskola pe-
dagógusához, pszichológusához. Biztos vagyok abban, hogy ők is szívesen
segítségre lesznek. Fennáll az a lehetőség is, hogy az osztálytársaid azt
látják nálad, hogy te nem akarsz velük barátkozni. Mindenesetre, ne add
fel a közeledési próbálkozásokat. Hidd el, megéri küzdeni.

Jelige: „Hópihe”

Kedves Bizalmas sorok!

Kérlek, adjál tanácsot, mert nem tudok mit tenni. Már néhány hó-
napja szerelmes vagyok egy fiúba, aki egy nagyon kedves srác. Hiába
vagyok én szerelmes, ha ő már évek óta a barátnőmben van belezúgva!
A helyzetet még bonyolítja, hogy a barátnőm ki nem állhatja, és még
esélyt sem adott neki. Már sokszor és sokféleképpen próbáltam a tudo-
mására hozni, hogy tetszik nekem, de eredménytelenül. Nem tudom,
hogyan közeledjek, hogy most már végre észrevegye, hogy van mellette
valaki, aki szereti?! Évek óta egy társaságban vagyunk, és igazából nem
tudom, mit lehetne tenni. Már megpróbáltam elfelejteni, és amikor
már majdnem sikerül, ő elkezd velem beszélgetni, és bennem újraéled
a remény. A barátnőm azt mondogatja, hogy hagyjam a francba! De
mit tegyek, úgy tetszik! Segíts!

Válasz:

Bárhogy is nézem a dolgokat, arra a következtetésre jutok, hogy hagy-
nod kell ezt a fiút, menjen a maga útján! Sajnálom, hogy ennyi időt és
energiát fordítottál rá, és meg kellett tapasztalnod, hogy a szerelem men-
nyire összetett és bonyolult lehet, és hogy igen sokszor a boldogtalanságot
is kézen fogja. Te szeretsz egy fiút, aki egy másik lányt szeret, aki rá sem
hederít, és mindenki boldogtalan! Szakítsd meg ezt a boldogtalanságlán-
cot, és lépj tovább! Hogyan? Úgy, hogy ne barátkozz ezzel a fiúval. Legyél
többet másokkal, más társasággal. Ha nem foglalkozol vele, és körülnézel
magad körül, lehetőséget adsz magadnak, hogy meglásd, hogy a környe-
zetben vannak mások is, olyanok, akik érdeklődnek irántad, akiknek
kedves vagy, akik keresik a társaságodat, akik téged kísérnek rajongással
a tekintetükben, csak te eddig nem vetted őket észre! A volt szimpátiádtól
pedig ne várj mást, csak barátságot. Te pedig továbbra is legyél az a kedves,
mosolygós tinilány, aki eddig is voltál, és egyszer csak azt veszed észre,
hogy álmaidban már egy másik fiú mosolya jelenik meg.

Kérdéseitekre Bori Mária pszichológus válaszol
e-mail: bizalmas.sorok@gmail.com

TESZT

Egészségesen élsz?

1. Milyen gyakran eszel édességet?

- a) Soha.
- b) Esetenként.
- c) Gyakran.
- d) Rendszeresen.

2. Előfordul, hogy szombaton vagy vasárnap délig alszol?

- a) Soha.
- b) Esetenként.
- c) Gyakran.
- d) Rendszeresen.

3. Szoktál feketekávét inni?

- a) Soha.
- b) Esetenként.
- c) Gyakran.
- d) Rendszeresen.

4. Szoktál-e zsíros, nehéz ételeket enni?

- a) Soha.
- b) Esetenként.
- c) Gyakran.
- d) Rendszeresen.

5. Van súlyfelesleged?

- a) Soha.
- b) Esetenként.
- c) Gyakran.
- d) Rendszeresen.

6. Első, második emeletre lifttel mész fel lépcső helyett?

- a) Soha.
- b) Esetenként.
- c) Gyakran.
- d) Rendszeresen.

ÉRTÉKELÉS

Ha legtöbb az a válasz: Gratulálunk! Tudatosan óvod az egészséged, az életviteled minden szempontból megfelelő. Csak így tovább!

Ha legtöbb a b válasz: Többé-kevésbé elfogadhatóan szervezed a mindennapjaidat, de egészséges életmódról azért nem beszélhetünk. Érdemes megvizsgálnod a c vagy d válaszaid témáit!

Ha legtöbb a c válasz: Életviteled nem a legszabályosabb. Változtatnod kell egy-két szokásodon. Gondolkozz el a teszt azon kérdésein, amelyekre c-vel vagy d-vel válaszoltál!

Ha legtöbb a d válasz: Nagyon egészségtelen életmódot élsz. Minél előbb változtass rajta!

Skandináv rejtvény

Rejtvényünkben különböző fejfedők nevét rejtettük el, ezeket kell megfejtenetek.

	MÉRGES KUTYA	▼	EMBER-SZERETŐ	▼	MAGAM	▼	A FÖLDRŐL FELVESZED	▼	FÜSZER-FOLYADÉK	▼	TEKERGŐK	▼	◆
	KELET		ÁLHAJ		KOCSI, AUTÓ ANGOLUL		EUROPÁI NEMZET		SZÓFAJ		EGY		
	MARGARIN-FAJTA	▶				MITIKUS TÖRTÉNET	▶				AMERIKAI HÍRÜGY-NÖKSE	▶	
	NAGY TESTŰ PAPAGÁJ EGY RÉSZ GRÍZ	▶					REPÜLÉS, SZERBÜL KIÁLLHATATLAN	▶			VADNAY KÁROLY	▶	
MÁLTA	2	◆	PÓNI BETŰI ÉLETŰT, VÉGZET	▶		K. U. E.	▶		KERTI MUNKA		PÁSZTOR-KABÁT		
KÖTŐSZÓ						1000							
			NYERS ÖSZINTESÉG EZ	▶							R. F.	▶	
KIS TEODOR					CÍMER-MADÁR LILA PÁROSAI		450		SZABADKA	▶		GERMÁNÍUM	▶
KIS PATAK						MAJDNEM RÚZS			FOLYADÉK				
			SÍR A 3. ISMERETLEN	▶	PORTUGÁLIA	OROSZ REPÜLŐ		ÉKEZETTEL GÖRBE LÁB ZERO			A NAGY VARÁZSLÓ	▶	
						KÁLIUM					FOSZFOR	▶	
◆							ZS						

Megfejtés: KAPUCNI, MICISAPKA, MATRÓZSAPKA, ZSOKÉSAAPKA

Nagyon zavar, hogy...

- szappanoperákat néznek, és részletesen megtárgyalják az eseményeket a barátnőikkel;
- általában túl sokat beszélnek;
- simán elalszanak egymás mellett, pusztogatják egymást;
- a polcaik roskadoznak mindenféle műtűről, apró tárgyacskáktól;
- imádnak hangosan és falsul énekelni nyilvános helyeken, persze csak a többi barát-nővel;
- mindig nyilvános helyen akarnak randizni, lehetőleg ott, ahol tutira összefutnak egy ismerőssel;
- egyszerre legalább három dolgot csinálnak.

A lányoknak nem tetszik, hogy...

- a fiúk állandóan csak a fociról meg az autókról beszélnek;
- nem veszik észre a lányon az új ruhát vagy frizurát;
- kijelentik, hogy „tisztá hülyeség a legjobb barát”, nekik csak haverjaik vannak;
- abban a tudatban élnek, hogy a sült krumpli tápláló zöldségféle;

- úgy általában nem fordítanak figyelmet a helyes táplálkozásra, fogalmuk sincs a vitaminokról meg a kalóriákról;
- sokkal szívesebben táncolnak egyedül, mint lányokkal;
- nem öltöznék fel télen rendesen, „évszaknak megfelelően”;
- ha megfáznak, azonnal otthon maradnak, és végrendeletet fogalmazgatnak magukban;
- szeretnek csúnyán beszélni;
- soha nem találnak meg semmit a hűtőben;
- egyszerre csak egy dologra képesek.

A lista persze nem teljes, de azért elég tipikus. De mi lenne a lányokból, ha felhagynának a pusmogással, ha nem törődnek a külsejükkel, és ha sohasem sírnának? Akkor már nem is lányok lennének. S mi lenne a fiúkkal, ha folyamtosan fogyókúráznának, minden filmen elpityerednének, és mindent azonnal megtáplálnának a hűtőben? Akkor már nem is lenne szükségük a lányokra.

Szóval, jó van ez így, ahogy a természet kitalálta. A lányok maradjanak lányok, a fiúk meg fiúk, az összes hibájukkal együtt. Így kerek a világ.

Mindenki tudna válaszolni erre: mi idegesítő a másik nemből? Nos, hosszú kutatások rövid summázata következik most.

A fiúkat felettébb idegesíti, hogy...

- a lányok mindig pusmognak a barátnőikkel;
- állandóan vihorásznak a többi csajjal, és mindig elpityerednek egy szerelmes filmen;
- csoportosan mennek WC-re;
- egymás ruháit hordják;
- órákig dumálnak, és sminkelik magukat;
- étteremben csak salátát rendelnek, a többiből is csak csipegetni hajlandóak;

Szépségápolási trükkök a konyhából – természetesen

Hogyan lesz fehér a fogad fogorvos nélkül, vagy C-vitaminban gazdag a bőröd úgy, hogy nem fordulsz szakemberhez? Nézz szét a konyhában!

1. Tiszta bőr citrommal

Michelle Yeoh ázsiai színésznőnek (a Tigris és sárkány című filmben játszott) van egy jó kezelési módszere a zsíros bőrre: a citromlé. Friss citromlével mossa le és frissíti a bőrét. Ez a szépségápolási trükk nálad is be fog válni. A savas citromlé nem kegyelmez a zsíros bőr által termelt faggyúnak, és a pórusokban elrejtőző szennyeződéseket sem kíméli. Készíts egy arclemosót a következőkből: 2-3 db citrom leve, 2-3 evőkanál méz, 200 ml forró víz. Az összetevőket keverd össze, és egy légmentesen zárható dobozban tárold. Használj, valahányszor az arcodnak tisztításra van szüksége. Tanács: ha

normál vagy száraz a bőröd, akkor tegyél több vizet (400 ml) a keverékhez.

2. Manikűr olívaolajjal

Julia Robertsnek van egy „titka”, amelyet mindannyian ismerünk! Olívaolajat használ kezei szépségének és finomságának megőrzéséhez. Egy tálba önts forró vizet, tegyél bele néhány csepp olívaolajat, és tartsd a kezéd a vízben 10 percig! Egy másik módszer, amely a kezeidet finommá, a körmeidet erőssé teszi: masszírozd meg olívaolajjal a kezeidet, húzz rájuk egy pár pamutkesztyűt, és éjszakára hagyd így. A lábadat is kényeztetetheted ugyanígy, ha pamutsocknit húzol. Hatásos szépségápolási trükk, érdemes feláldozni érte egy pár socknit, illetve kesztyűt.

3. Hófehér fogak szódaikarbónával

Régóta ismert trükk, lehet, hogy már hallottál róla, de jó lesz

újra elővenni és gyakorlatba ültetni. Sokat cikkeznek az újságok a különböző fogfehérítőkről, ám egyszerűbb és olcsóbb kipróbálni a szódaikarbónát. Olcsó szépségápolási trükk, mindig kéznél van, és hosszú távon a hatása garantált. Nedves fogkefére nem is kell túl sok a fehér porból, amivel aztán érzéssel, alaposan átkenjük fogsorunkat, majd kiöblítjük a szánkát.

4. Mézes arcpakolás

A méz számos jótékony tulajdonsággal rendelkezik. Természetes antibakteriális anyag, így tisztítja, és elképesztően puhává is teszi a bőrt. Vegyél az ujjaid közé egy kevés mézet, nagyjából egy

evőkanálnyira lesz szükséged. A kéz melegétől egy kicsit megolvad, ezután óvatosan az arcbőrödbe ütögetheted. Nagyon fontos, hogy előtte alaposan tisztítsd meg az arcod. Hagyd rajta 5–10 percig, aztán öblítsd le. A bőröd finom puha és ragyogó lesz.

5. Almaecetes öblítés

Keverj össze 1/4 csésze almaecetet 1 csésze vízzel, majd ezzel öblítsd le a hajad. Hatékony ellenszere mind a zsíros, mind a száraz fejbőrnek.

6. Gyengéd bőrradírr

Keverj össze 2:1 arányban olívaolajat tengeri sóval. Gyógynövényekkel, például levendulával vagy mentával illatosíthatod is, majd dörzsöld át vele a bőröd. Eltávolítja az elhalt hámsejteket, így bőröd puha és ragyogó lesz.

7. Mélyhidratáló hajpakolás

Ha nagyon száraz, és károsodott a hajad, masszírozd át kókuszolajjal, és hagyd rajta 30 percig, vagy akár egy óráig, aztán alaposan mosd meg a szokásos módon. Az olaj lezárja a repedéseket a hajszálak felületén, így selyesebb, fényesebb lesz a hajad.

Adventra naptár

Ha igyekszünk, még elkészül!

Adventi kalendáriumot szinte bármiből lehet készíteni, a gyufásdoboztól kezdve a ruhacsipeszen át a kiürült dobozokig. Bármilyen természetes anyag, vagy lakásban is megtalálható, kidobásra váró tárgy bevethető, csupán odafigyelés, idő és türelem kell. Íme néhány ötlet!

Az advent és a karácsony elképzelhetetlen mézeskalács nélkül. Miért is ne lehetne adventi naptárral ötvözni, és amolyan „2in1” mézeskalács-adventi naptárat készíteni? Megtettük. Imádni való!

Részesítsük előnyben a természetest! Íme, mi készülhet kavicsból.
Harmath Bea munkája

ÁRULKODÓ JELEK

Melyik a kedvenc állatod?

Gondoltad volna, hogy a kis kedvenced is árulkodik arról, hogy milyen tulajdonságaid vannak? Olvasd el a következő jellemzéseket, és ki derül, hogy milyen is vagy valójában.

A kutyatulajdonosok

Becsületes, egyenes emberek, szeretik a munkájukat, egészséges karriervágyuk van, ám könnyen lobbannak haragra, és meggondolatlanságra hajlamosak.

A macskatulajdonosok

Lágyabb tulajdonságaik vannak, kevésbé sikeresek, inkább befelé fordulnak. Szeretik a hangulatos, meghitt összefüggéseket, és kerülik a zajos helyeket. Családszerető, és sokan közülük mélyen hívők.

A díszhalak tulajdonosai

Szeretetre vágnak, szemlélődők, kutató típusok. Nem az élet habzsolása a céljuk, a pénzt, a hatalmat gyakran megvetik.

A papagájtulajdonosok

Társasági igényük túlméretezett, általában túlfűtött emberek, akik szeretik a látványosságot, a kihívásokat, a magamutogatást. Meghajlanak a pénz, a hatalom előtt.

A hörcsögtulajdonosok

Általában félszegek, társaságkerülők, álmodozók. Nem szeretik a fel-tűnést, befelé fordulnak, nehezen oldják meg a konfliktusokat, gyakran pesszimisták.

Kutya-macska barátság?

A csacsogó folyók, kristálytiszta fénylevő tavak országa lenne a miénk?

Ismerni kell ahhoz, hogy becsülni tudjuk Vajdaság értékeit

Szerbia egy tenger nélküli, szárazfölddel körbezárt vidék, mely pezseg az élettől és az öt keresztülszelő tucatnyi folyótól. Országunk Európa egyik igazán emberléptékű, könnyen felfedezhető vidéke, mégis nagyon sokan elmennek mellette, inkább nyugat felé bókászni, és még csak bele sem gondolkodik, hogy kelet felé is érdemes lenne felfedező utat tenni. Pedig megéri időt és pénzt szánni az 5 nagy nemzeti parkot, több mint 60 természetvédelmi területet, négy hegynyulatot, féltucat tutajozható folyót, megszámlálhatatlanul sok kanyont és 280 természeti emlékművet magába foglaló országra.

Szűkebb hazánk, a Szerbia északi részén húzódó Vajdaság széles alföldje olyan esténként a csillagok fénye alatt, mint egy sötétlő tenger. És annyira nem is áll messze a valóságtól ez a költői megfogalmazás, hiszen a miocén korszak végén tényleg húzódtott itt egy tenger. Pontosabban 9 millió éven át létezett a Pannon-tenger, mely legnagyobb kiterjedése idején a Bécsi-medencétől a mai Szerbia déli részéig terjedt. Az országnak ma már nincs tengersége, van azonban több tucat friss vízű, „csacsogó” folyója és nyugodt, kristálytiszta fénylevő tava.

A Földanya gazdagon megjutalmazta a vidéket vizekkel; a folyók hálózata – egy részük nyugodt alföldi tájakon fut végig, mások pedig vadul rohannak a hegyi medrekben – az ország vérkeringését adja. Közöttük pedig a főér természetesen a Duna, mely 10 európai országot köt össze. Mellette haladva elképesztő szépségű tájakat fedezhetünk fel, új élményeket, emlékeket gyűjthetünk.

Haladjunk sorjában!

Szerbiában nem kevesebb mint öt nemzeti park található, összterületük 1600 négyzetkilométer. Ezek nagy kiterjedésű természeti egységek, különféle sajátosságokkal. Közülük csupán egy található Vajdaságban, de ez a legregebbi. Ez pedig a Tarcalon, a Fruška gora. Szerémség északi részében húzódik a Duna és a Száva ölelésében, 90 százalékát erdő borítja, 1400 növény- és 200 madárfaj lakja, közöttük parlagi sas, törpesas. Állítólag ritkán felbukkan a borz és a nyuszt. Számos település és ortodox kolostor tarkítja a meglehetősen alacsony domborzatokat. Legrégibbi emlékhelye a Redneki-torony (Vrdniknél), a legújabb építménye is ide kötődik, ez pedig egy drótkötélpálya lesz, de máris készül a kalandpark és a kerékpárút is.

A többi nemzeti park: a Vaskapu (Đerdap), a Tara, a Kopaonik és a Šar-hegység is valóságos oázis. A Vaskapunál található Európa leghosszabb szorosa, nem kevesebb mint 98 km hosszúságban. Sokak állítása szerint a Taránál nincs szebb, a Kopaoniknál nincs magasabb, mesébb tengerszemek pedig, mint a Šar-hegységen, sehol másutt nincsenek.

Vajdaság természetvédelmi területei

A vajdasági természetvédelmi területeken több látogatóközpont működik. Az első ilyen központ 2003-ban létesült a Sremska Mitrovica közelében fekvő Zasavica Különleges Természeti Élőhely területén. Később épült Ludason, a Tarcalon, az Obedi-lápon (Rumánál), a Császártónál, a Sósokópónál, a Jegricska folyónál, a Delibláti homokvidéken, a Verseci-hegység tájvédelmi területén, a Felső-Duna mente területén,

A Jegricska egészen lekeskenyül a Tiszához érve, a torkolata Zsablyánál van

a kaboli-péterváradai réten, és a Gyöngysziget Holt-Tisza természeti parkban.

Mivel Vajdaság területét rendkívül gazdag természeti és kulturális örökség, több egyedülálló, földtani hagyatékat rejtő területi egység, háborítatlan táj, jól megőrzött élőhelyek: gyepek, szikesek, homokvidékek, nedves legelők, mocsarak, rétek, nagy kiterjedésű ártéri erdők, vízfolyások és tavak, változatos élővilág jellemzi, fontos, hogy a látogatóközpontok mindezt az értéket segítsenek megismerni.

Mitől különlegeseek?

Folyóink közül igencsak autentikus a Jegricska, mely a XX. század második felében is sokáig a térség legtisztább folyói közé tartozott. Ma már

A bánati bazsaróza őshonos növény vidékeinken, de rendkívül veszélyeztetett

Gyöngyszigetnek a Holt-Tisza bácsföldvári ágát nevezik, ami pontosan úgy hömpölyög a bácskai síkságon át, mint egy lassú folyó

A tó teszi különleges helyé Palicsot, ám a vízben tilos a fürdés

ez nem mondható el róla, sőt sokak szerint a XIX. századi rendszabályozással valójában elvesztette folyó jellegét, és a Dunát meg a Tiszát összekötő csatornahálózat része lett. Négy községen halad keresztül: Palánka, Verbász, Temerin és Zsablya. Természeti parkká nyilvánították 2005-ben, 1144,81 hektáros területet ölel fel, aminek jelentős része a III. védelmi kategóriába tartozik.

Bácska déli részének egyik természeti paradicsoma, közkedvelt kirándulólhelye a Bácsföldvártól keletre 6, Törökbecstől pedig délnyugatra kb. 5 km-re eső Gyöngysziget. A Tisza szabályozásakor, a XIX. század közepén keletkezett, és valójában hiába keressük a szigetet, az nincs. Gyöngyszigetnek a Holt-Tisza ágát nevezik, ami pontosan úgy hömpölyög a bácskai síkságon át, mint egy lassú folyó. Két oldalán nádas, gazdag madár- és állatvilággal.

A növényeket illetően a bánáti bazsarózsa a „bennszülött” vagy őshonos növényünk, melynek jelenleg egyedüli vajdasági élőhelye a Delibláti homokpuszta. Az itt tenyésző kisszámú, csupán néhány többől álló populációja rendkívül veszélyeztetett. Korábban a Tarcalon is előfordult.

A Felső-Dunamente Természetvédelmi Rezervátum a korábban a Duna által elárasztott területeket foglalja magában és komplex vízi

Ismét fészkel a batla az Obedi-lápon

és szárazföldi ökoszisztémát mutat az 1367.-től egészen az 1433. folyamkilométerig. A 36 km hosszú mocsárkomplexum természetes egységet teremt a Gemenc és a Kopácsi-rét tájegységekkel Magyarországon és Horvátországban, vagyis három ország osztozik rajta Szerbiával együtt.

A modern kori olimpiai játékok elődje Palicson

Több mint húsz évvel ezelőtt indítottak el a természetvédők egy kiterjedt programot, amelynek célja az Obedi-láp veszélyeztetett természeti értékeinek a megmentése, többek között a *batla visszatérése volt*. A programnak köszönhetően több vizes rétet és lápot keltettek újra életre, és felfejlesztették a vízellátást is. Az eredmények között szerepel, hogy megnövelték a vegyes gémtelep egyedszámát. 1992-ben háromféle gém volt ezen a területen, összesen 200 párban. Ma 950 pár él itt, tízféle gém és kormorán, közöttük pedig újra megjelent a batla és a kanalasgém.

Palicsot valódi félhold alakú bemélyedésben elnyúló, természetes eredetű tava teszi különlegessé. Az tó ásványi anyagokban gazdag termálvize az elizapozódás következtében napjainkra sajnos alkalmatlanná vált a fürdőzésre, felborult a tó természetes ökológiai rendszere. A település mégis varázslatos látványokat tartogat, melyek miatt érdemes itt hosszabb időt eltölteni.

A Bagolyvár a település egyik jelképe. A svájci típusú villák ihlette épületet többszínű zsolnai kerámiacserepek ékesítik. A Bagolyvár építtetése **Vermes Lajos**nak, a sport szerelmesének a nevéhez fűződik. Budapesten orvosnak készült, majd tornatanári végzettséget szerzett, mindeközben fáradhatatlanul dolgozott azon, hogy Palicson versenyezzenek Európa legnevesebb sporto-

Vajdaság legmagasabb pontja, a 641 méter magas Kudrici-tető (Gudurički vrh) a Verseci-hegységben

A Felső-Dunamente 36 km hosszú mocsárkomplexum

lói. Vermes Lajos alig volt húszéves, mikor megszervezte az első Palicsi Olimpiai Játékokat, amit a sporttörténet a modern kori olimpiai játékok elődjének tart. Vermes a családi vagyon felhasználásával ekkor építtette fel a Bagolyvárat, ahol a Palicsra érkező sportolókat szállásolta el. Így ezt az épületet joggal tekinti a sporttörténet a világ első olimpiai falujának.

Vermes Lajos szobra a Palicsi-tó partján áll annak az embernek az emlékére, aki a sport szerelmeseként megszervezte az olimpiai játékokat Palicson

Vajdaság területének nagy része az Alföld déli folytatása. A sík vidékből csupán a szerémségi Tarcál/Fruška gora, valamint a bánáti Verseci-hegység – a Krassó-Szőrényi-Érc-hegység keleti nyúlványa – emelkedik ki. Itt található Vajdaság legmagasabb pontja, a 641 méter magas Kudrici-tető (Gudurički vrh). Viszonylag alacsony hegyvonulatról van szó, a Kárpátoknak a mai Szerbiába átnyúló, szelíd részéről. Lábánál nyúlik el a mintegy 35 ezer főt számláló Versec, a külváros azonban már felhúzódik a dombok felé.

**Ha valakit megbántottál,
ülj le és gondolkodj el rajta!**

Ragadozó

- Hogy hívják azt a ragadozót, amelyik bűnözőket eszik?
- Gonosztevő.

Versen

Az állatok vicceselő versenyt rendeznek az erdőben. Aki rossz viccet mond, azt megesszik.

A nyuszika kezdi, s a viccén mindenki nevet, csak a zsiráf nem.

Ezért a nyuszt megesszik. A következő a farkas, akinek a viccén mindenki röhög, csak a zsiráf nem.

Őt is megesszik.

A medve viccén senki sem nevet, csak a zsiráf.

Megkérdezik tőle, hogy mit nevet, erre ő azt mondja:

- Milyen jó viccet mondott a nyuszika!

Csinos lány

A béka elmegy a jósnőhöz, aki a kristálygömbje segítségével azt jósolja neki:

- Nemsokára találkozni fogsz egy csinos lánnyal.

Mire a béka:

- És hol találkozunk, a tóparton? A patak-nál?

- Nem! Biológiaórán!

Ciklámen

Hogy hívják a virágembert?

- ???

- Ciklámen.

Hűség

- Mennyibe kerül ez a kutya?
- 5000 dinárba.
- És hűséges fajta?
- Meghiszem azt! Már vagy ötször eladtam, és reggelre mindig visszajött!

Pingvin

- Melyik a legősibb állat a világon?
- ???
- A pingvin, mert az még fekete-fehér.

Színes fotó?

Bemegy a pingvin a fényképészhez:

- Jó napot, igazolványképet szeretnék csináltatni.
- Színeset vagy fekete-fehéret!
- Szerinted?!

Mek, mek

- Mi lesz a kecske és a kacsa kereszteződéséből?
- McDonald's.

Cipővásárlás

Egyik reggel a százlábút megszólítja a szomszédja, a tücsök:

- Jó napot, kedves százlábú szomszéd! Hol van a kedves felesége? Már napok óta nem láttam?

- Elment cipőt vásárolni...

Boly és girl

Mi van a hangyaboly alatt?

- ???

- Hangya-girl.

Fekete autó

Két fekete macska beszélget:

- Már reggel tudtam, hogy peches napom lesz!

- Honnan?

- Egy fekete sportkocsi ment át előttem az úton.

Cserebogár

A bogarak fociznak a réten. A hőscincér odamegy a padon üldögélő bogárhoz, és megkérdezi:

- Te miért nem játszol?

- Nem látod? Én vagyok a cserebogár.

- Jean, élnek emberek a Holdon?
- Nem, uram!
- Akkor miért világítják ki minden este?

- Jean! Mászik a kaktusz?
- Nem mászik, uram.
- Biztos, hogy nem mászik?
- Biztos, uram!
- Akkor egy sünt öntöttem meg.

- Jean, nagyon hideg van. Hány fok van idebenn?

- 16 fok, uram.
- És odakint?
- 5 fok, uram.
- Akkor nyissa ki az ablakot hogy jöjjön be az az 5 fok is!

- Jean, ma elfelejtette megöntözni a rózsáimat a kertben!

- Uram, de hiszen esik az eső!
- Na és? Talán nincs esernyője?

- Jean, evezzen ki a korallzátonyhoz!
- De miért, uram??
- Mert haladni kell a korall!

- Vadászni megyek, Jean! Hol van a sörét?

- Elnézést, uram, de a sörét megittam.

- Jean, egy légy úszik a levesben!
- Hozzak neki úszógatyát, uram?

- Jean, mi volt ez a csörömpölés?

- Ön kérte, uram, hogy fogadjam a vendégeket virágosóval!
- És? Miért indokolná ez a csörömpölést?

- Csak cserepes virágokat kaptam, uram!

TUDOD-E?

Az örölt paprika magyar találmány

Tudod-e, hogy 100 gramm citromban 53 mg C-vitamin van, 100 gramm paprikában pedig csaknem kétszer annyi: 100 mg? Nos, ha nem kedveled a citromot, ne is erőltesd!

És azt tudod-e, hogy a régi magyar konyhákban a paprikát nem ismerték sem fűszerként, sem zöldségként? Használata lassan terjedt el, és csak a XVIII. században vált általánosan ismertté. Magyarországon az 1600-as években feltételezhetően Széchy Mária, Wesselényi Ferenc gróf

felesége honosította meg. Az első példányokat a szegedi ferences kolostor kertjében termesztették. Legelső termesztő körzete Szeged környékén volt. Európában Spanyolország mellett itt, majd később Kalocsa vidékén kezdtek tömegesen fűszerpaprikát termesztetni. Ehhez hozzájárult egy magyar találmány: a fűszerpaprika porrá törése. Termelése a XIX. század derekáig a Kárpát-medencében sehol sem haladta meg a családi önellátás szintjét.

Először az alföldi parasztok ismerték fel, hogy a sertésszárban pirított vöröshagymához adva optimálisan oldódnak ki a fűszerpaprika-örlemény íz- és színanyagai. Ez az úgynevezett pörköltalap, ami nélkül a magyaros ételek szinte elképzelhetetlenek.

Modern szólások

Kevés, mint...

Kevés, mint börtönben a vészkijárat.
Kevés, mint disznósajtban a rőfögés.
Kevés, mint dobostortában az ütemérzék.
Kevés, mint erdőtüznél a vízipisztoly.
Kevés, mint lúdtalpbetétben a gágogás.
Kevés, mint macskanyelvben a nyávogás.
Kevés, mint madártejben a csipogás.
Kevés, mint tanyán a villanyszámla.

Nehogy már...

Nehogy már a befőtt rakja el a nagymamát.
Nehogy már a bogó egye meg a madarat.
Nehogy már a cipő húzza fel az embert.
Nehogy már a csörgő rázza a gyereket.
Nehogy már a fa tekeredjen a kigyóra.
Nehogy már a fagy visszanyaljon.
Nehogy már a fark csóválja a kutyát.
Nehogy már a Lánchíd folyjon a Duna alatt.

Ne keverjük össze...

Ne keverjük össze a harcsa máját a Marcsa hájával!
Ne keverjük össze a boka táját a toka bájával!
Ne keverjük össze a fartót a tar fővel!
Ne keverjük össze a jó bor kulcsát a kóbor Julcsával!
Ne keverjük össze a csokorban adott bókot a bokorban adott csókkal!

Nem mindegy...

Nem mindegy, hogy egyöntetű, vagy ön egy tetű.
Nem mindegy, hogy mögöttem, vagy nem öttem mög.

Kakukktőjás: második sor, balról negyedik
Kvíz: hamis, igaz, hamis, hamis
(Megfejtés:)

KVÍZ

Igaz vagy hamis?

1. AZ ELSŐ 5 PRÍMSZÁM A KÖVETKEZŐ: 2, 3, 5, 7, 9.
igaz hamis
2. A MAGYAR HIMNUSZ 8 VERSSZAKBÓL ÁLL.
igaz hamis
3. 1992 SZÖKŐÉV VOLT.
igaz hamis
4. HA KÉT SZÁM NÉGYZETE EGYENLŐ, AKKOR A SZÁMOK IS EGYENLŐK.
igaz hamis
5. AZ ELSŐ CSILLAGOK HÁBORÚJA FILM 1982-BEN JELENT MEG.
igaz hamis.

Számország

Szorozzuk meg az 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9-ből álló számsort 1-gyel, 2-vel, 3-mal stb. Igen érdekes eredményeket kapunk.

1-gyel szorozva 123 456 789 = eredeti számsor.

2-vel szorozva 246 913 578 = minden számjegy csak egyszer fordul elő.

3-mal szorozva 370 370 367 = ismétlődő számcsoport (370) – az utolsó (367) – hárommal kevesebb.

4-gyel szorozva 493 827 156 = minden számjegy egyszer fordul elő.

5-tel szorozva 617 283 945 = minden számjegy egyszer fordul elő.

6-tal szorozva 740 740 734 = ismétlődő számcsoport (740)

7-tel szorozva 864 197 523 = minden számjegy csak egyszer fordul elő.

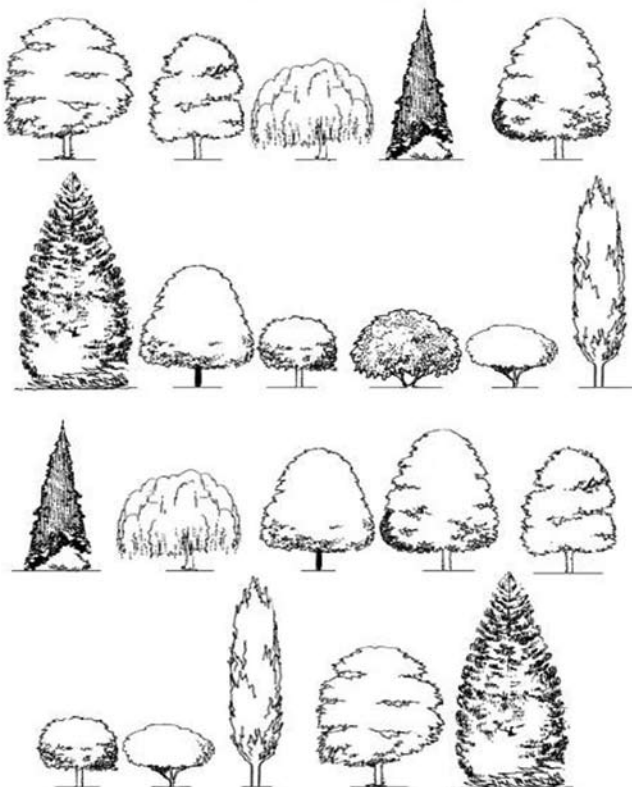
8-cal szorozva 987 654 312 = az utolsó két számjegy kivételével az eredeti számsor fordítva.

9-cel szorozva 1 111 111 101 = csupa 1-es és egy nulla.

10-zel szorozva 1 234 567 890 = az eredeti számsor és egy nulla.

A sor folytatható. Szorozzátok meg 11-gyel, 12-vel stb. Figyeljétek meg, hogy melyik szorzatnál mi az érdekes! (Pl. 18-cal való szorzat: 2 222 222 202.)

KAKUKKTOJÁS

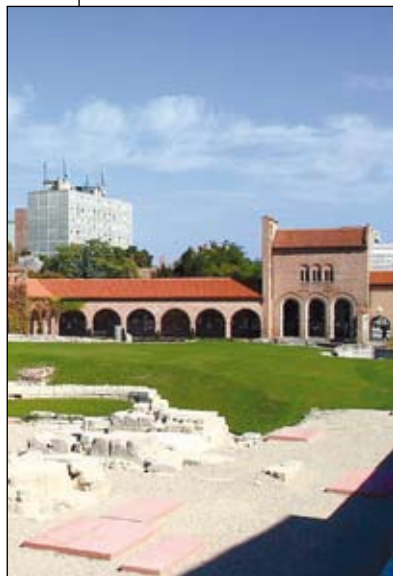

Melyik fából van csak egy?

A helyes válasszal könyvet nyerhetsz!

A 32. számunkban közzétett nyereménykérdés egy karikatúra volt, melyet sokan megcsodáltak. Volt, aki hozzáfűzte, hogy ha ez egy gyermeknek vagy tanuló fiatalnak a karikatúrája, akkor nagyon ügyes kezű lehet. Csatlakozunk a véleményhez, de eláruljuk azt is, hogy a rajz Ludwig van Beethovent (1770–1827) ábrázolja, aki szeniális szimfóniákat, zongora- és kamaraműveket hagyott ránk. Csupán a legismertebbet említsük meg: az Örömdót – a IX. szimfónia részletét –, mely az Európai Unió himnuszává vált.

És most jól nézzétek meg e heti számunk nyereménykérdését, a mellékelt városképeket! Az egyik veszprémi, a másik székesfehérvári részletet mutat. Az egyiket a királyok, a másikat a királynék városának nevezik. Tudod-e párosítani a fotót az elnevezéssel, azaz hogy hívjuk a bal oldali, és hogyan a jobb oldali várost? Melyiknek mi a „beceneve”? Ha megvan a megfejtés, mielőbb küldd el válasodat címünkre, és máris esélyes leszel egy jó könyv megnyerésére! **Megfejtéseket 2018. december 3-áig várjuk.** Levél-címünk változatlan: Jó Pajtás,

A helyes választ beküldők közül a szerencse a **topolyai Sütő Rebekára, a Nikola Tesla iskola hetedikesére** mosolygott. Gratulálunk a nyertesnek, könyvjutalmát a jövő hónap elején postázzuk.

Vojvoda Mišića 1., 21000 Novi Sad, e-mail: jopajtas.szerk@magyarszo.rs

Kérjük, a nevek mellett tüntessétek fel iskolátok nevét, az osztályt és a lakcímet is!

Ádvent előtt

Még tart a november, azonban sok üzletben, áruházban már karácsony van. Lassan felkerülnek az ünnepi fények és díszek a vajdasági városok köztereire is. Ünneplőbe öltöznek az utcák. Bár felénk egyelőre nem annyira jellemző a sietség, sőt ünnepi örület. Viszont elég, ha bekapcsolod a televíziót, akkor máris rád ömlik az ünnepi kényszerűsége a karácsonyfák és a reklámok képében. A mezőgazdasági munkák befejeztével, hagyományosan ilyenkor már a pihenésé, az elcsendesedésé a főszerep. Az éjszakák hosszúra nyúlnak, olykor már szállingózik a hó is. Idillinek hathatna a kép, ha azonban az iskola felé fordítjuk a tekintetünk, akkor félelmi nagydolgozatokat, teszteket, jobb osztályzatok hajszolását és küzdelmeket látunk. Az ünnepi fények, a hosszú éjszakák és a jegyekért folytatott harc sokszor eltakarják a szemünk elől azokat, akiknek a küzdelme egy másik szinten zajlik. Ádvent idején eszünkbe juthatnak a szegények, elesettek vagy magányosok is. Nem kizárólag egy megtöltött cipődobozzal tudsz segíteni. Sokszor a figyelem is legalább olyan sokat jelent. Álljunk meg

egy pillanatra, tekintsünk körbe, beszéljünk. Lopjunk nyugodt pillanatot magunknak és másoknak is. Látogassuk meg a szomszéd néit, ha tudjuk, hogy családjuk csak karácsonykor érkezik haza Németországból.

Ádvent megtaníthat bennünket a várakozásra, a türelemre is, arra, ami így az év vége felé gyakorta hiánycikk bennünk. Az ádventi kalendárium, amelynek 24 ablaka mögött naponta mást és mást fedezhetünk fel, 1900 körül született Németországban. Az ádventi koszorú négy gyertyája pedig olyan, akár egy óralap, amely azt jelzi, mennyi idő választ el bennünket karácsony ünnepétől. Ha esetleg kíváncsi vagy a listára adnánk a fejünket (ennek az ideje is elérkezett már), fontoljuk meg: talán egy másik lista is készülhetne. Egy leltár arról, amit birtoklunk, ami a miénk, és amiért hálásak vagyunk.

Herédi Károly

A Mikulás jótékonykodása Budapesten

A Vajdasági Baráti Egyesület december 9-én, vasárnap 17 órai kezdettel rendezi meg hagyományos Mikulás-napi jótékonykodási estjét a Fonó Budai Zeneházban (Sztregova utca 3.). Az est bevételét a **bezdáni és torontálvásárhelyi iskolák** támogatására ajánlják fel. Fellépnek: Dér Heni, Korhecz Imola és a Cimborák Együttes, Ricsi bohóc, Rózsa Magdolna, a Török testvérek, Varga Izabella.

A borkóstolót a Hernyák-birtok, a sonkátalat Árpás Laci biztosítja, és más finomságok is terítékre kerülnek.

CIP – Katalogizacija u publikaciji
Biblioteka Matice srpske, Novi Sad

82+79(02.053.2)

ISSN 0350-9141

COBIS.SR-ID
16225794

Vajdaság Autonóm
Tartomány

Magyar Nemzeti
Tanács

Vajdasági magyar
gyermeklap

■ Megjelenik a tanévben minden csütörtökön ■ Első szám: 1947. január 1. ■ Alapító (lapfőigazgató): Magyar Nemzeti Tanács ■ Kiadja a Magyar Szó Lapkiadó és Nyomdaipari Kft., 21000 Novi Sad, Vojvoda Mišića 1., Szerbia ■ A kft. igazgatója: **Ökrész Rozália** ■ A Magyar Szó napilap főszerkesztője: **Varjú Márta** ■ A Jó Pajtás hetilap és a Mézeskalács havilap felelős szerkesztője: **Nagy Magdolna** ■ Tördelés és grafikai szerkesztés: **Buzás Mihály** ■ Lektor: **Tóth Eszter** ■ Állandó munkatársak: **Bori Mária, Herédi Károly, Koncz Erzsébet, Lukács Melinda** ■ Telefon: 021/457-100 ■ Kéziratokat és képeket nem őrzünk meg és nem küldünk vissza ■ Terjeszti a Magyar Szó Lapkiadó Kft. terjesztőosztálya, telefon: 021/557-304, e-mail: plasman@magyarszo.rs ■ Dinárfolyószámla: 160-920019-57 Banka Intesa Novi Sad (feltüntetni: Jó Pajtás-előfizetésre!) ■ Előfizetés egy évre (kb. 38–42 szám) 2000 dinár (csak belföldi kézbesítéssel) ■ Előfizetés egy évre (külföldre): a postaköltség változásának függvényében (érdeklődni e-mailben) ■ Készül a Magyar Szó Kft. FORUM Nyomdájában, Újvidéken ■ Jó Pajtás az interneten: www.jopajtas.com ■ Szerkesztőségi e-mail: jopajtas.szerk@magyarszo.rs